

TÁTKONTÚR

AZ ELTE TÁTK HÖK LAPJA

A BIRTOKLÓ EMBER

Miről árulkodnak a tárgyaid?

A SIKERES VIZSGÁZÁS TITKAI

hogyan sokszorozható meg a hatékonyságod?

CÉLOK HELYETT ELVEK

interjú Istvánffy Andrással, a 4K! elnökével

KÜLÖNÖS SZILVESZTER

furcsa újévi szokások a világ körül

TARTALOM

Nyitány 3

KÖZELÍTŐ

Rend a lelke mindennek 4

Beszámoló a Modern mítoszok konferenciáról 5

Arcok a TáTK-ról: Kovács Levente 6

HÖKÉLETES

Köszöntő 8

Rövidhírek az egyetemről 8

INTERKULTÚRA

Élőhalottak helyett 8

TERÍTÉKEN A TUDOMÁNY

Izmusok nyomában: a darwinizmus 11

A birtokló ember 13

Az otthon tárgyai 14

KÜL-ÜGYES

Az Erasmus lényege: Városnézések és látogatások 15

Van külföld az Erasmuson kívül? 16

Hihetetlen hotelek, szuper szállodák, agyatlan apartmanok 18

Furcsa újrési szokások 19

Terra Australis Incognita 20

AJÁNLÓ

A sikeres vizsgázás titkai 23

A régóta várt váratlan utazás 25

Pár fordulat 26

NYITÁNY

Remélem, mindenkinek sikerült kiheverni a bejglit, a zserbót, az aznapot, a másnapot, a családot, és hogy kellemesen teltek az ünnepek. Az idei első számunk segítségével másképp tekinthettek a titeket körülvevő tárgyakra (indulhat az ajándékelemzés!), olvashattok néhány furcsa újrési szokásról is. Mindemellett a világ másik felére kalauzolunk titeket, összeszedtük nektek a darwinizmus legfontosabb tanait, valamint szezon lévén a sikeres tanulás néhány hatékony módszerét. Ha pedig csak szabadulnátok, akkor böngészhettek a külföldi ösztöndíjak között is.

Boldog Új Évet és sikeres vizsgákat kívánok a szerkesztőség nevében is!

Nyeste Krisztina

Impresszum TáTKontúr • V. évfolyam, 6. szám • 2013. Január

Felelős kiadó: Máté Anna, az ELTE TáTK HÖK elnöke

Kiadja: ELTE TáTK HÖK **Főszerkesztő:** Nyeste Krisztina

Címlap: Molnár Balázs **Tördelés:** Aruwa Eszter

Olvasószerkesztő: Lapinskas Ilona

PR: Halász Gergely

Projektmenedzser: Csernus Fanni

Fotó: Szasza, Kovács Levente

Megjelenik havonta 500 példányban, a Komáromi Nyomda gondozásában.

Rovatvezetők: Berta Kitty (Ajánló), Boda Daniella (Kül-Ügyes), Sipos Alexandra (Közelítő), Hódi Adrienn Dóra (Terítéken a tudomány), Teczár Szilárd (Interkultúra), Zalányi Márk (Hökéletes)
Újságíróink: Berta Kitty, Boda Daniella, Csernus Fanni, Drubina Kamilla (Voilà), Hódi Adrienn Dóra (Adri), Lapinskas Ilona, Máté Anna, Sebők Eszter (Zazi), Sipos Alexandra (Szasza), Taibouni Chanez (Chani), Teczár Szilárd (Sid), Varga Kriszti, Zalányi Márk (Indigo)

[SZD:] Általában 600 Ft/óra a díjazás, amikor több feladat van, mondjuk az építés és a bontás éjjelén, akkor a bér felmegy 700 Ft-ra.

TK: *Hogy érzed, ár-érték arányban helyén van ez az összeg?*

[SZD:] Alapvetően szerintem nagyon jó órabér, bár nem mindenki érdemli meg. Vannak, akik keményen dolgoznak, mivel élvezik a munkát. Velük jó együttműködni, hiszen segítünk egymásnak, és közben jól is szórakozunk. Ez egy nagyon jól összeszokott társaság. De vannak olyanok is, akik a könnyebb végeről próbálják megközelíteni a dolgot, mondván, hogy óra-

A LEN az egyik legnagyobb kihívás

bérben vannak, elsumákolhatják a munkát. Őket általában utána már nem is hívjuk többet. A TáTK-s hallgatók között ez annyira nem jellemző, mivel többnyire ismerjük őket, de a TTK-n viszonylag gyakori.

TK: *Mi a legviccesebb, legfurcsább dolog, ami eddig történt veletek?*

[SZD:] A legfrissebb élmény, hogy a Széchenyi Fürdő nagymecénájében több ezer ember előtt láttunk közöszlúni egy párt. De volt már, hogy LEN után csikkszedés közben Óci egy véres női alsóneműt talált a fűben. Ennél kicsit szofisztikáltabb, amikor szintén a LEN végén három hullarészeg srác, akiknek összesen volt 2 pár cipője, megpróbálták kimatekozni, hogy mindenkinek jusson lábbeli. Ezek a történeteken utólag jókat szórakozunk. Azt tudni kell, hogy munka után általában beülünk valahova, 28 óra pakolás után pár feles mindig jól jön. Tavaly TTK Gólyabál után elmentünk a Pinyóba, és ott született meg az azóta kultikussá vált italunk, az Unicum-tej ötlete. Ez önmagában fura kombináció, mindenki hülyének nézett minket, mikor kikértük, de nagyon finom. 4 cl Unicum és 4 cl tej, külön pohárban, egymás után ledöntve. Isteni!

TK: *Hogy alakul az utánpótlás? Van-e szükségetek újabb tagokra?*

[SZD:] Igen, sokan most végeznek, és mivel jogviszonyhoz kötött a munka, ezért mindig szükség van új emberekre. Általában nagyon jó társaság szokott kialakulni, akik motiválják egymást. Ha valakit érdekelne a dolog, az a sziva.daniel@gmail.com címen tud jelentkezni!

Chani

BESZÁMOLÓ A MODERN MÍTOSZOK KONFERENCIÁRÓL

November 16-17-én a Kino Mozi megnyitotta kapuit a mítoszok iránt érdeklődők előtt. A konferencia megszervezése sok időt és energiát igényelt a szervezőktől, vagyis a Vallásantropológiai Kutatóműhelytől. A kétnapos rendezvény alatt a művész mozit sok TáTK-s és „külsős” tudni vágyó is meglátogatta.

November 16-17-én a Kino Mozi megnyitotta kapuit a mítoszok iránt érdeklődők előtt. A konferencia megszervezése sok időt és energiát igényelt a szervezőktől, vagyis a Vallásantropológiai Kutatóműhelytől. A kétnapos rendezvény alatt a művész mozit sok TáTK-s és „külsős” tudni vágyó is meglátogatta.

November 16-án, vagyis pénteken Bakó Boglárka, karunkon tanító romológus indította a napot érdekes előadásával: *A munka mítoszáról egy Pest megyei település romungró közösségében* címmel. „Nálunk napközben nem lehet látni otthon férfit” hallhattuk az idézetet. Megtudtuk, hogy a kárpáti cigányok

nemcsak, hogy dolgoznak, hanem a sztereotípiákkal ellentétben úgy gondolják, hogy a munka nem szégyen, hanem kiváltság.

A nap folyamán a TáTKontúr egyik tagja, Aruwa Eszter is jeleskedett a pódiumon. A *Félelmek és tabuk a mesékben és mítoszokban* című előadásában szó volt vámpírokról, alakváltókról, kamikról, lupinokról és a Navaho indiánoknál ismert bórjárókról. Természetesen az előadásból a woodoo mágia sem maradhatott ki.

Vidák Zsófi, a TáTK PhD-s hallgatójának „Európa, Amerika, szabadság van”- a nyugat kiskorú muszlim menekültek szemével című előadásában megrázó történeteket hallhattunk arról, hogy egy muszlim fiú hogyan képzei el az amerikaivá válást. Hogyan akar olyan identitás birtokába kerülni, ami mind kultúrájától, mind személyétől messze áll.

Molnár Mariann, kulturális antropológia mesterképzéses

REND A LELKE MINDENNEK

A rendezvényeinken tisztaság van, sorban állnak a sátrak, sörsapok, méteres színpadok épülnek, és ha véget ér a buli, másnap reggel már úgy lépünk be az egyetemre, mintha mi sem történt volna. Bár nagyon fontos munkát végeznek, a logisztikusok csapatáról mégsem hallottunk túl sokat eddig. Munkájukról Sziva Dániel koordinátort, másodéves humánökológia MA szakos hallgatót kérdeztük.

TátKontúr: Mesélj kérlek arról, hogyan indult az a kezdeményezés, hogy összegyűjtsetek egy csapat logisztikust az egyetemen!

Sziva Dániel: Ez nem is velem kezdődött, hanem még László Attilával. Előtte volt a Belügyi és Szakos Képviselői Bizottságban, évekkal ezelőtt kezdte, és tavaly hagyta abba. Neki gimnáziumi ismerőse volt Hermann Gábor, aki a TTK HÖK-ben szervező elnökhelyettes volt. A TTK-s rendezvényeken összedolgoztak, Gábor foglalkozott a szervezői munkával, Attila pedig besegít

Hogy "áll a bál", az ő érdemük

tett neki az emberek gyűjtésében, a logisztikusok, szemétszedők koordinálásában. Az idők folyamán valahogy az alakult ki, hogy mindenki a saját ismerősei között kérdezősködött, hogy eljönne-e munkásnak, így történhetett, hogy a TÁTK-ról kerültek ki a pakolók és a szemétszedők. Mi lettünk így a „pakolókar”, már így is tekintenek ránk. Szóval nekem igazából már csak átadták ezt a koordinátori szerepet, ezt most én viszem tovább, aztán majd továbbörökítem valakire.

TK: Szóval most te vezényled ezt a csapatot?

SZD: Többnyire igen, de Óci (Vékony Balázs, Belügyi Bizottsági tag –szerk.) is ugyanúgy foglalkozik ezzel, bár ő most már nemcsak TÁTK HÖK, hanem az ELTE Szolgáltatásszervező Kft. színeiben is.

TK: Hány főt számolál most a csapatotok?

SZD: Van egy excel-listám, amiben több kategóriába be vannak osztva az emberek, aszerint, hogy hogyan dolgoznak. A fiúkból van egy aktív, nagyjából 15 fős top-csapat, akik

viszonylag mindig ráérnek, szívesen jönnek, és nagyon jól dolgoznak. Vannak, akik ritkábban érnek rá, de szintén jól dolgoznak, vannak, akik kicsit kevésbé jó munkaeurónek számítanak, és vannak, akik egyáltalán nem alkalmasak a feladatra, őket szoktuk általában ajtónállóként alkalmazni.

A lányoknak nem túl gyakran tudunk munkát biztosítani, szemétszedésre és ruhatározásra jelentkezhetnek legtöbbször. Hostess munkával nem tudunk szolgálni. Közel 80-an vannak ezen a listán, ebből nagyjából 30 fő aktív. A listán szereplő emberek mind olyanok, akikkel már dolgoztunk (TÁTK-sok, IK-sok, TTK-sok, PPK-sok).

TK: Milyen konkrét feladatokat szoktatok vállalni? Miből áll általában egy logisztikus munkája?

SZD: Attól függ, milyen jellegű rendezvényről van szó. A gólyabálokon vagy egyéb bulikon a kellékek érkezése után lepakoljuk a sörpadokat, az italokat, a sörsapokat, sátrakat állítunk, ha szükséges, kipakoljuk a termeket, vagy a helyszínt és színpadot építünk, a rendezvény alatt ajtónállókat, ruhatárat biztosítunk. A szemétszedés általában külön szokott futni, de abba is besegítünk.

TK: Csak ELTE-s bulikban szoktatok segíteni, vagy más rendezvények szervezőivel is kapcsolatban álltok?

SZD: Legtöbbször ELTE-s rendezvényeken dolgozunk. Van egy olyan mellékszál is, amivel az IK foglalkozik, ők NB1-es mérkőzésekre visznek büfét, és általában oda is keresnek hallgatókat pakolni. Fontos tudni, hogy amit kapunk, nem fizetés, hanem hallgatói jutalom, tehát ez adómentes összeg. Ezért általában csak ELTE-n belül szoktunk keresgélni embereket, olyanokat, akik hallgatói jogviszonnyal rendelkeznek.

TK: Mi a legnehezebb része a munkátoknak?

SZD: Ébren maradni. (nevet) Általában viszonylag tűrhető, 8-10 órás műszakokkal kell számolni, de nekem vagy éppen Ócinak az épitésnél, a buli alatt és a bontásnál is jelen kell lennünk, így előfordul, hogy 28 órákat dolgozunk. A rekordom a LEN-en volt, ahol 42 órán át voltam talpon. Természetesen a pakolókra ez nem érvényes, bár vannak olyanok, akikről tudjuk, hogy bírják, ezért több műszakot is bevállalhatnak. Gyakran a részeg bulizókat is nehéz elviselni, bár ez összefügg a fáradtsággal és a stresszel, mivel legtöbbször semmi sem úgy alakul, ahogy elterveztük. Bár, ha úgy vesszük, ez a fajta improvizáció a szépsége a dolgoknak.

TK: Mennyi fizetést lehet kapni ezért a munkáért?

hallgató mindenkit felcsigázó előadást tartott a boldogság kereséséről. Megtudtuk, hogy az édenkerti állapot megtapasztalható a tantra segítségével. Az előadás másik fő témája a ciklikusság és az életfa közötti összefüggést vette górcső alá.

A nap végén a *Próféta* című filmet nézhettek meg a jelenlévők. A film szívszorítóan, valóságghűen mutatta be egy identitását kereső arab férfi életét és küzdelmeit egy francia börtönben.

November 17-én, szombaton, a konferencia második napját, *Fiáth Titanilla*, a TáTK PhD-s hallgatója, a nemrég megjelent *Börtönkönyv* írója indította. Előadásából megtudhattuk, mi az, amire a rácsok mögött raboskodók igazán vágyanak, mik a terveik, álmaik, miben látják a jövő adta lehetőségeket. Kik voltak és kikké akartak válni?

Szabó Miklós, TáTK PhD hallgató *Bob Dylan, The „joker and the thief”,* címmel tartott előadást. Az ember mindig újraalkothatja magát, ahogy *Robert Zimmerman* tette, amikor „*alkut kötött az ördöggel*”. *Bob Dylan* volt a modernitás hírnöke, ő volt az a húszéves fiú, akitől a hatvanas évek Amerikája választ várt a világban végbemenő változásokra.

Mohan Das Miklós, a boldogság mítoszáról a *Védák* tükrében mesélt. A Krisna-tudat szemszögéből vizsgálhattuk a boldogságot, ahol az anyagi élvezet helyett a belső nyugalom és az elégedettség kerül előtérbe. Többek között *George Harrison* is hitte, hogy a jóga az, amivel eljuthat a boldogsághoz, hiszen az érzéki vágy kielégítése csak rövidtávú örömet okoz.

Vancsó Anna egy egészen más szemszögből, *Szent Ferenc* mítoszával mutatta be a boldogsághoz vezető utat. Szembefordulás a társadalmi hierarchiával, szembefordulás az egyházi hierarchiával, vidámság és természetisztizlet jellemezte a természet védőszentjét. A ferenci karizma jelenlegi értelmezésére a *Napfi ér, Holdnővér* című *Zeffirelli* rendezte film nagyobb hatással volt, mint azt a konferencia előtt gondoltuk volna.

Papp Richárd, kulturális antropológus *Jim Morrison* mítoszról tartott előadást. Az igazi élet mítoszának fenntartásáról és annak fontosságáról beszélt, azonban hozzátette, azonosulni nem kell vele. A rock-legenda számára, a „*The Doors*” mint szeánsz is fontossá vált. Morrison a saját mítoszána kialakításával jelenített meg három identitást egy testben. Ő volt a sámán, a költő és a bohóc lelkével rendelkező rock sztár. Ami többé tette egy rajongó lányok gyűrűjében álló zenésznél, az meg is keserítette az életét: személyes harca a showman és a sámán között.

A konferenciát *Gábor György* plenáris előadása zárta. Végül a *Mr. Nobody* című film eszünkbe juttatta azt a lényeges és egyben elfeledett tényt, hogy lehetőségeink, döntéseink talán nagyobb fontossággal bírnak, mint azt a hétköznapi gondolatunk. Ennek a gondolatnak szellemében búcsúztunk a nem mindennapi konferenciától, ahol egy röpké pillanatra bepillanthattunk a mítoszok világába.

Csernus Fanni

ARCOK A TÁTK-RÓL KOVÁCS LEVENTE

Cikksorozatunk aktuális célpontja Kovács Levente, a Scarify nevű ígéretes formáció frontembere. Ezúttal őt faggattuk arról, hogyan került a zenei pályára, illetve arról, miért pont a szociológia lett számára a nagy Ő.

TáTKontúr: Szervusz! Kérlek, mutasd be magad röviden a nagyérdeműnek!

Kovács Levente: Sziasztok, Kovács Levente vagyok, az ELTE TáTK szociológushallgatója, jelenleg harmadéves. Emellett pedig zenélek.

TK: Mikor és hogyan jött az ötlet, hogy gitárt veszel a kezredbe, és énekelni kezdesz?

KL: Hát, nagyon régen... bár az ének egyébként csak később került képbe. Az ötlet úgy született meg, hogy nem volt barátnőm, és ezzel akartam csajozni... Azt hiszem, hogy jobb választ most nem tudnék erre adni. Gitárt nagyból általános

iskola 7. osztályában fogtam először a kezembe, előtte csak kisautókat tologattam faterom gitárján... Ezután elkezdtem tanárhoz járni, majd nem sokkal később megalakult a Scarify elődje, akkor

még más tagokkal. Természetesen nekünk is megvoltak a zenekaroknál szinte kötelező feldolgozások, mint *Metallica*, *Red Hot Chili Peppers*, ugyanakkor már a kezdetekben is fontos volt számunkra, hogy legyenek saját számaink. Ehhez viszont kellett volna egy énekes, de sajnos nem találtunk erre alkalmas embert. Így jött az ötlet, hogy

majd én eléneklek 1-2 számot. Hozzáteszem, borzasztó volt. Soha nem tanultam énekelni, általánosan is bukásközeleli élményeim voltak az énekórával kapcsolatban, de végül mégis ott ragadtam a mikrofonnál. Sokat foglalkoztam az énekléssel, és ma már képes vagyok három nem hamis hangot kipróbálni magamból.

TK: Mesélj egy kicsit az együttesedről, a Scarify-ról!

KL: A zenekar körülbelül 5 évvel ezelőtt alakult, de már magam sem tudom pontosan, mikor. Rajtam kívül egyébként még egy ELTE-s van a csapatban, Komor Attila személyében, aki a TTK-n tanul. Eljutottunk oda, hogy most már csak saját számokat játszunk, és nemrég jött ki egy EP-nk, *Keserű címmel*.

TK: Nincs könnyű dolga az embernek, ha be akarná határolni a zenéteket valamilyen stílusba. Ti mit szoktatok mondani, mit játszatok?

KL: Na, erre a kérdésre nem nagyon szoktam tudni válaszolni... Talán valami rock, metál, pszichedelikus alapokon nyugvó zene ez. Egyszerűbben megfogalmazva talán alternatív metál... De ez nem sokat mond el rólunk. Nagyon sok helyről szoktunk ötletet meríteni: a progresszív, modern metál zenéktől kezdve a hip-hopig és a lista a végtelenségig folytatható.

TK: Milyen konkrét zenekarok vagy előadók azok, akik inspirálnak titeket?

KL: Ilyen szempontból van egy törés a zenekarban. A gitárosunk, *Forgó Bence*, illetve a basszusgitárosunk, Attila például a technikás progresszív metál zenéket szeretik, én viszont ezeket abszolút nem. Én inkább ilyen lassabb, chillesebb dolgokat hallgatok. Akik nagy hatással voltak rám, az a *The Mars Volta* nevű zenekar, *John Frusciante*, illetve nemrégiben megszerettem egy Los Angeles-i DJ-t, *The Gaslamp Killert*, aki keveri a

hip-hopot a régebbi pszichedelikus rockzenékkal, dubsteppel... Az is egy megfoghatatlan stílus igazából. Sok elektronikus zenét hallgatok, de persze nem a *David Guetta*-féle „*megnyomok egy play gombot*” zenére kell gondolni.

TK: A régebbi számaikatok angolul íródtak, a mostani EP-n viszont már csak magyar számok hallhatóak. Minek köszönhető ez a váltás?

KL: Bő egy éve álltunk át angolról magyarra, ami egyébként nem volt könnyű. Mondhatni az angol szöveg amolyan védőfal is volt. Nem volt elég önbizalmam ahhoz, hogy magyarul írjak dalszövegeket. Természetesen az is benne van, hogy minden gimnazista zenekar nagy álma, hogy kijusson külföldre.

TK: Ez már nem cél?

KL: De, csak ha valójában nézzük a dolgokat, egy magyar zenekarnak kevés esélye van arra, hogy kijusson, valamint most, hogy elkezdtem írogatni magyarul a szövegeket, már sokkal könnyebb így, mint angolul.

TK: Beszéljünk egy kicsit a tanulmányaidról. Hogyan került képbe a szociológia?

KL: Nagyjából tudtam, mi az, ami érdekel, illetve azt is, hogy nem vegyészmérnök lesz belőlem, ha majd leérettségizem... Gimiben felvettem a társadalomismeret fakultációt, és lényegében ez alapozta meg azt, hogy a szociológiát jelöljem meg. Elkezdtem, aztán bele is szerettem a dologba.

TK: A szövegeidre hatással vannak a tanulmányaid?

KL: Igen, mindenképpen. Itthon vannak azok a zenekarok, akik ilyen „*kötött szütyős bölcsészlányos*” szövegeket írnak, rózsaszín málnákkal, meg ilyesmik... ezektől igyekszem eltérni. Azt még nem tudom, hol tanulnék tovább, de a szociológia tényleg sokat adott hozzá a zenéhez.

TK: Hogyan látod magad 10 év múlva? Társadalomtudósként? Zenészként?

KL: A zenéléssel mindenképpen szeretnék még foglalkozni. Most is sok vasat tartok a tűzben egyszerre, a *Scarify* mellett otthon írogatok saját témákat is. A tanulmányaim után egyébként biztos valami olyasmi munkát szeretnék, ami nem annyira kötött, inkább szabadabb, kreatívabb. Nem lustaságból, egyszerűen csak nem szeretem az olyan dolgokat, amik nagyon korlátoznak.

Kedves Olvasók!

Megtisztelve érzem magam, hogy ezeket a sorokat most én írhatom nektek az ELTE Társadalomtudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának elnökeként. Ezúton szeretném megragadni az alkalmat, hogy megköszönjem a Küldöttgyűlésnek, hogy bizalmat szavazott nekem és a csapatomnak! A következő egy évben azon fogunk munkálkodni, hogy megvalósítsuk a programban vállaltakat, s új lendületet véve a TáTK HÖK munkáját még átláthatóbbá tegyük, még közelebb hozzuk azokhoz, akikért létezik: a hallgatókhoz.

Talán nem túlzás azt állítani, hogy a hallgatók érdekeinek képviselete sosem volt még ilyen fontos az elmúlt években, mint most. Most, amikor nemrégiben új felsőoktatási törvény lépett hatályba, most, amikor egy sor, a hallgatók életét befolyásoló rendelet elkészültére várunk, most, amikor évről évre csökkentik az államilag támogatott képzésre felvehető hallgatók számát. Ugyanakkor úgy gondolom, hogy elsősorban kari szinten kell képviselnünk a hallgatói érdekeket, ellátni a mindennapi feladatokat, megoldani az egyéni problémákat, legyen szó akár tanulmányi, akár külügyi kérdéssről; de emellett figyelmet kell fordítanunk egy-egy szak, vagy akár az egész kar hallgatóságát érintő kérdésekre is, mint például a könyvtár kérdése, a különböző tantervi változások vagy a hallgatói élet felpezsdítése.

Saját magam és a csapatom nevében is azt az ígéretet tehetem Nektek, hogy a jövőben is bizalommal fordulhattok a HÖK tisztségviselőihez bármilyen problémátok adódna, továbbra is legjobb tudásunk szerint fogunk dolgozni értetek, folyamatosan keresve a fejlődés és javulás lehetőségeit!

Máté Anna

RÖVIDHÍREK AZ EGYETEMRŐL

Milyen eredménnyel zárultak a karunkon zajló választások? Hogyan sikerült az ELTE Mikulás programja? Friss, ropogós hírmorzsák, első kézből.

VÁLASZTÁSOK

2012. december 3-án lezajlott az alakuló Küldöttgyűlés, ahol már az idei választásokon mandátumot szerzett hallgatók képviselték szaktársaikat. Ezen az ülésen választották meg a *Hallgatói Önkormányzat* új elnökét és csapatát, valamint a tisztségviselőket is.

A Küldöttgyűlés 20 igen, 3 nem és 1 érvénytelen szavazat mellett *Máté Annát* választotta meg, csapatának tagjai pedig: *Nanosz Eleni* Gazdasági Alelnök, *Kiss Edina* Diákjóléti Bizottság elnöke, *Tóth Rita* Tanulmányi és Tudományos Bizottság elnöke, *Csukovits Balázs* Külügyi Bizottság elnöke,

Dobra Zsanett Rendezvényszervező Bizottság elnöke, *Mlinkó Kata* Kommunikációs Bizottság elnöke és *Sziva Dániel* a Belügyi Bizottság elnöke.

A Küldöttgyűlés *Király Tamást* választotta meg az Ellenőrző Bizottság elnökévé, a következő évben ő felügyeli a HÖK szabályos működését.

ELTE MIKULÁS

Több karral együtt idén a TáTK HÖK is csatlakozott az ÁJK HÖK mikuláscsomag-gyűjtő akciójához. December 3. és 5. között összesen közel 900 mikuláscsomag gyűlt össze a rászoruló gyerekek részére, amit december 6-án az ÁJK HÖK képviselői a *Cseppkö Gyermekotthonba* juttattak el. Köszönjük a segítséget!

Máté Anna

ÉLŐHALOTTAK HELYETT

A 2014-es választásokhoz a célok mellett az elvek irányából is lehet közelíteni. Istvánffy András, a 4K! elnöke beszél az Együtt 2014-ről, tervekről, a baloldaltól és az LMP-ről.

Tátkontúr: A 4K! bejelentette, hogy nem kíván csatlakozni az Együtt 2014-hez (a továbbiakban E14). Milyen megfontolások alapján jutottatok erre a döntésre?

Istvánffy András: A 4K! egyik alapvető célja, hogy helyreállítsa a jogállamot és a köztársaságot Magyarországon. Ennek érdekében a demokratikus ellenzéki erőknek meg kell álla-

podniuk egymással, és valamilyen együttműködést kell létrehozniuk. A 4K! mostani döntésében arra tesz ígéretet, hogy rajta nem fog múlni a köztársaság helyreállítása, szövetez-

ni fogunk a demokratikus erőkkel. Egy olyan megállapodást akarunk létrehozni velük, amely kifejezetten az alkotmányozásról szól, arról, hogy alkotmányozó országgyűlés alakuljon győzelem esetén. Miután egy valóban demokratikus, részvételi és civileket bevonó folyamattal létrehozunk egy konszenzusos alkotmányt, amit népszavazás fogad vagy utasít el, azután azt várjuk, hogy oszlassa fel magát ez az alkotmányozó parlament, és utána tartsunk tisztességes, szabad választást, ahol az emberek valóban tudnak különböző alternatívák közül választani. A 2014-es választás a rendszerről szóló szavazás lesz, arról fognak szavazni az emberek, hogy akarják-e az Orbán-rendszert vagy nem akarják. Az Orbán által kreált választási törvény olyan módon kényszeríti össze az ellenzékét, amiben nehezen lehet különböző alternatívákat felmutatni. A 4K! másik alapvető célja, létrejöttének oka és értelme, hogy a rendszerváltás rendszerének, az elmúlt húsz évnek a társadalmi igazságtalanságait akarja orvosolni. Ez a hosszú távú célunk, ennek a logikus első lépése a jogállam helyreállítása. Ebből a szempontból mi nem tartjuk ideális személynek a volt szocialista miniszterelnököt, *Bajnai Gordont*, őt a régi igazságtalan rendszer egyik képviselőjének látjuk. Ami most létrejött, az E14, az gyakorlatban egy Bajnai-mozgalom. A Bajnai-mozgalomba való belépésnek nincsen értelme. Számunkra annak van értelme, hogy valamennyi demokratikus erővel – így természetesen a Bajnai-mozgalommal is, ha önálló választási párttá alakul, ami a tervük – megállapodjunk az alkotmányozásról.

TK: *Milyen partnerekre számítasz, kikkel tudtok majd szövetkezni?*

IA: Mint mondtam, az alkotmányozási folyamathoz, tehát hogy le lehessen váltani az Orbán-rendszert, valamennyi erővel együttműködünk. De az látszik, hogy a demokratikus ellenzéki erők nagyon különböző világnézetet, társadalomfilozófiát, gazdaságpolitikát képviselnek. Szerintünk nincs értelme annak, hogy megpróbáljuk erőszakkal összeolvasztani ezeket a különböző erőket, és abból valami nagyon törekeny koalíciót létrehozni, ami aztán gyakorlatilag azonnal fel fog bomlani. Ugyanúgy fogunk járni, mint járt Szlovákia, ahol a pusztító Fico-ellenességből összekovacsolódott koalíció nagyon gyorsan kormányképtelenné vált, feloszlott, és visszajött Fico. Ha ezt el akarjuk kerülni, akkor szerintem nincs értelme azzal kísérletezni, hogy különböző világnézetű pártokat megpróbálunk egybeolvasztani – ami egyébként szerintem a célja a Bajnai-mozgalomnak –, hanem arra van szükség, hogy az abszolút minimumban állapodjunk meg, a jogállami minimumban. Szerintem abban alapvetően konszenzus van ezek között az erők között, hogy egy tisztességes köztársaságra van szükség, és vissza kell állítani a szabad politikai verseny feltételeit. Utána tudnak ezek az eltérő világnézetek egymással valóban versenyezni a szavazók előtt.

TK: *Mielőtt Bajnai bejelentette az E14-et, volt egy népszerűen LMP-pólusnak nevezett összefogás, amiben részt vett a 4K!, a Milla és a Szolidaritás mozgalom is. Ebből a Milla és a Szolidaritás csatlakozott Bajnaihoz, az LMP nem. Velük kapcsolatban van valamilyen tervetek?*

IA: Valóban, az elmúlt nyáron egy Új Pólus fedőnévű vagy munkanévű politikai szövetség létrehozásán dolgoztunk, aminek az volt a koncepciója, hogy először azok az erők igyekezzenek összeállni, akiknek valóban egyeztethető a programja és a világnézete, azok az erők, amelyek nem vettek részt a korábbi kormányzásban, és valódi társadalmi megújulást akarnak. Ebben lett volna a Milla, a Szolidaritás, az LMP és a 4K!. Ehhez képest a Milla és a Szolidaritás úgy döntött, hogy ezt a tervet feladja, és beáll egy volt szocialista miniszterelnök mellé. Ez döntéskényszerbe hozta az LMP-t és a 4K!-t, hogy a rövid távú politikai hasznót nézve beáll-e a Bajnai-mozgalomba, vagy kitart a megújulás programja mellett. Az LMP döntése után végleg világossá vált, hogy a Bajnai-mozgalom pusztán a három részre szakadt egykori kormánycsapat egyik eleme. Azok ugyanis, akik nemrég még együtt kormányoztak, három irányba szakadtak. Gyurcsány és csapata megalapította a DK-t, Mesterházyék átvették az MSZP irányítását, míg Bajnai és stábjá saját mozgalmat indított. És ha jól értem, az lesz az összefogás, hogy ez a három csoport újra visszatér egymáshoz. Nagyszerű. A valódi cél az, hogy azoknak az embereknek is legyen politikai ereje, egy pártja, akik nem értenek egyet az elmúlt húsz év igazságtalan társadalmi berendezkedésével. Az a feladat, hogy a rendszerkritikus erők ne olvadjanak fel a régi szocialista elitben, mi ezért akarunk dolgozni, és a Szolidaritás és a Milla döntése ellenére is ragaszkodunk ehhez az irányhoz. Ugyanakkor ennek az önálló erőnek együtt kell működnie mindenkivel a köztársaság helyreállításában.

TK: *2014-re vonatkozólag – az ideális mellett – milyen forgatókönyveket tudsz elképzelni, és a 4K! milyen szerepet játszhatna ezekben?*

IA: A Fidesz által kreált választási rendszer, ami a győztest elképesztően cinikus módon kompenzálja, valójában nagyon könnyűvé teszi a kétharmad elérését. Ebben az új választási rendszerben sokkal kisebb a távolság a sima győzelem és a kétharmados győzelem között, mint a vereség és a győzelem között. Míg az előző választási rendszerben a kétharmad extrém dolog volt, most kétharmados többséget szerezni a Parlamentben nem olyan nehéz. A Fidesznek a 2010-es választási eredményeivel például a mostani választási rendszer szerint már háromnegyede lenne a Parlamentben. Ennyire túlkompensál ez a rendszer. Minden esély megvan arra, hogy ha az emberek el akarják zavarni a kormányt, akkor ez visszaüt a Fideszre, és könnyen új kétharmados többség jön létre. Ha az ellenzék úgy győz, hogy nincs kétharmados többsége, akkor nagyon nehéz helyzet alakul ki az országban, ugyanis

a *Fidesz* olyan rendszert hozott létre, ami gyakorlatilag kormányozhatatlanná teszi az országot. Csapdák vannak elhelyezve. Például a Költségvetési Tanácsnak el kell fogadnia a költségvetést, a tagjait a *Fidesz* nevezte ki, és ha nem fogadja el, akkor a köztársasági elnök feloszthatja a Parlamentet, stb. Az alkotmányozás ebből a szempontból nem fakultatív dolog. Ez nem egy ilyen kedves dolog, hogy alaptól tegyük rendbe az országot, és ha van mellette lehetőség, akkor alkotmányozzunk is egyet. Pont fordítva van, ha nincs új alkotmány, akkor nem lehet rendbe tenni az országot, mert annyira deformálódott a rendszer. Ha nincs alkotmányozó többség, akkor feltehetően egy Esztergom-szerű helyzet fog kialakulni az egész országban, magyarul nem fog tudni rendesen működni az állam.

TK: *A 4K!-nak van olyan forgatókönyve, amit akkor vetne be, ha az ország teljesen működésképtelenné válna, mondjuk egy Görögországhoz hasonló helyzettel?*

IA: Mi úgy látjuk, hogy az ország most is gazdasági válságban van, most is a szakadék szélén tántorog az egész államháztartás, az egész állam. A társadalom torkán 2006 óta folyamatosan újabb és újabb megszorításokat nyomnak le, és ezt szerintem már nagyon nem bírjuk tovább. Mi ezért sem látjuk értelmét annak, hogy a Bajnai-mozgalomhoz csatlakozzunk, mert a Bajnai-féle megoldás ugyanerről szól: tartsuk fenn úgy az államháztartási egyensúlyt, hogy annak terhét a társadalom alsóbb rétege viselje. Azt gondolom, hogy ha most úgy nyer a köztársasági oldal, hogy folytatja azt a neoliberális megszorító politikát, aminek Bajnai Gordon az egyik jeles magyarországi képviselője, az társadalmi robbanáshoz fog vezetni. És akkor minden esély megvan arra, hogy a Jobbik fogja itt megcsinálni a maga forradalmát. Az pedig a lehető legrosszabb forgatókönyv Magyarország számára. Emiatt arra van szükség, hogy valódi baloldali fordulat legyen Magyarországon.

Az meg, hogy mi lenne itt államcsőd esetén, nehéz kérdés. A veszély szerintem az, hogy ha jelentősen rosszabbodik Magyarország helyzete a Fidesz-kormányzás idején, akkor könnyen lehet, hogy a *Fidesz* ezt az autoriter rendszer további szigorításával reagálja le. Ha megnézzük a hatalomgyakorlási módszereiket, illetve azt, ahogy általában reagálnak a kihívásokra, akkor minden esély megvan arra, hogy válság esetén megpróbálnák még szorosabbra fogni a gyeplőt. Ugyanakkor rengeteg olyan erőszakmentes mozgósítási és ellenállási módszer létezik, amiket Kelet-Európa számos országában használtak is a különböző színes forradalmak idején. Ezeket a tapasztalatokat egy ilyen feltételezett, szélsőséges esetben érdemes elővenni. De amíg van lehetőség a törvényes változásra, addig azt az utat kell követni, és a törvényes változás lehetősége még egyáltalán nem zárult le.

TK: *Utaltál arra, hogy adott esetben a Jobbik csinálhatna egy forradalmat Magyarországon. Látsz esélyt arra, hogy*

a 4K! valamiféle alternatívaként lépjen fel ilyen esetben a Jobbikkal szemben?

IA: Arra utaltam, hogy ha az emberek azt látják, hogy 2014-ben egy új kormány alatt ugyanaz a régi világ megy tovább, akkor azt a radikális változást, amire valóban szüksége van Magyarországnak, a *Jobbiknál* fogják keresni. A forradalmuk alatt azt értettem, hogy a *Jobbik* hatalomra kerül, és elkezd az országot a saját képére alakítani. És akkor sokan, gondolom az olvasók közül is sokan, kénytelenek lesznek elhagyni Magyarországot. A *Jobbik* az erejét a valós társadalmi igazságtalanságból és az egyre növekvő létbizonytalanságból meríti. Erre szerintünk nem fasiszta, hanem baloldali választ kell adni. Az egész 20. századi történelemnek az a tanulsága, hogy akkor erősödik meg a fasiszmus, ha nincsen megfelelő baloldali válasz. Ha a baloldal kiárusítja magát a gazdasági elitnek, akkor a létbizonytalanságban élő embereknek nincs máshova fordulniuk, mint a radikális jobboldal felé. Viszont ha vannak megfelelő baloldali válaszok, akkor általában nincsen növekedési tere a fasiszmusnak, mert az emberek többsége a fasiszmus teljes programjával nem ért egyet.

TK: *És te a baloldali gondolatnak milyen érvényesülési módjait látod a jelenben?*

IA: A jelenlegi válság mindenképp alkalmat ad arra, hogy az Európai Unió igazságosabb irányba forduljon. A Merkel által követett és a megszorításokat erőltető politika nem fogja kihúzni az EU-t ebből a válságból, csak további és még súlyosabb krízisekbe taszítja a perifériát. Ha magyar nézőpontból nézzük a kérdést, a legfontosabb talán az lehet, hogy eddig alapvetően két nézőpont uralta az Európához való viszonyunkat. Ez gyakorlatilag leképezte a régi kuruc-labanc viszonyt. Van egy kurucos függetlenségi retorika, ami arról beszél, hogy az EU gyarmatosítani akar minket, nekünk itt harcolnunk kell az európaiak ellen, a rohadt, gazdag nyugat-európaiak eddig is mindig cserben hagytak minket a történelmi pillanatokban, ők csak rajtunk élésködnének, stb, stb. Ez a nacionalisták szövege. Ugyanakkor volt egy olyan szöveg is, ami az EU-t a megvalósult földi mennyországnak próbálja beállítani, abszolút kritikátlanul, ájult tisztelettel támogat mindent, ami adott pillanatban az EU-ban van, és bármilyen kritikát provincialista, a történelemtől lemaradó retrográd szemléletnek próbál beállítani; hogyha neked valami nem tetszik az EU-ban, akkor egy bűdös bunkó vagy, egy mucai paraszt. Ez a kuruc-labanc viszony teljesen egészségtelen.

A válság az, ami megmutathatja a magyar embereknek, hogy európai szolidaritásra van szükség, hogy az európai társadalmak szinte mindenhol nagy szarban vannak, és egy átlag spanyol ugyanúgy létbizonytalansággal néz szembe, mint az átlag magyar. Az EU-hoz való viszonyunkat nem a magyarok vs. más nemzetek viszonyként kell értelmeznünk, hanem az európai közemberek és az őket kizsákmányoló elitek viszo-

nyaként. Abban a spanyol fiatalban, aki amiatt tűntet, hogy esélye sincs családot alapítani és elköltözni otthonról, látnunk kell a saját sorsunkat. Ezek a sorsok egyre inkább összeérnek egész Európában. A 4K! szemléltváltást szeretne, azt szeretné, hogy ne ebben a kuruc-labanc örületben viszonyuljunk az EU-s kérdésekhez. Ahogyan a magyar társadalomban

pontosan el tudjuk dönteni, hogy melyik réteghez tartozunk, és ebből következően mik az érdekeink, akkor vagyunk európai polgárok, ha az európai szintet is nagyjából így tudjuk nézni.

Soma

IZMUSOK NYOMÁBAN: A DARWINIZMUS

Kisebbségi közvélemény-kutatás után arra a kérdésemre, hogy „Mi jut eszedbe a darwinizmusról?”, a következő válaszokat kaptam: biológia óra, a nagy hal megeszi a kishalát, az ember és a majom közös őstől származik, evolúció, fajok. A legtöbben tehát be tudták rakni a darwinizmust az agyuk egy bizonyos rekeszébe, „hibás” válasz nem is született. Viszont arra a kérdésre, hogy ez hogyan figyelhető meg a mai világban, senki sem tudott felelni. Pedig nem is gondolnátok, az élet mennyi területén kísért(m) minket Darwin papa!

Azért, hogy senki ne érezze magát hátrányban, először tisztázzuk az alapfogalmakat. A fő tétel az, hogy az összes élőlény egy közös őstől származik – ez Darwin evolúcióelmélete –, a különböző fajok pedig mutációval jönnek létre.

Ezt a tételt támasztotta alá a természetes kiválasztódás fogalmával, ami annyit tesz, hogy a jobb tulajdonságú egyedek nagyobb eséllyel szaporodnak, így a jó tulajdonságok tovább öröklődnek, viszont a rosszak egy idő után eltűnnek. Darwin 1859-ben írta meg *A fajok eredete* című könyvét, ami a modern biológia alapjává vált. A modern evolúciós szintézishez azonban szükség volt még egy összetevőre: Mendel genetikai felfedezéseire. Most pedig vegyük sorra a teljesség igénye nélkül, hogy a XXI. században hol találkozhatunk Darwinnal.

1. TÉTEL: A LÁNYOK TÖBB BORRAVALÓT KAPNAK PINCÉRNŐKÉNT, MINT A FIÚK PINCÉRKÉNT.

Magyarázat: Korábban a férfiaknak érdekükben állt a gyermeknemzés, hogy gyermekeiket tovább örökössék.

Nem is a felszolgálatot díjazták?

szótosztotta zsákmánya egy részét, hogy úgy tűnjön, neki több van, tehát gazdag. Ez pedig megnövelte génjei tovább-

örökítésének esélyét. Ugyan ma már egy nő képes akár egyedül is felnevelni a gyermekét, de ez a mechanizmus, ami hosszú időn át működött, még nem törlődött a férfiak agyából, ezért kap a potenciális anyajelölt pincérnő több borralalót a férfi vendégektől.

2. TÉTEL: A FÉRFIAK A FIATAL PROSTITUÁLTAKAT SZERETIK, PEDIG AZ IDŐSEBBEK TÖBBET TUDNAK NYÚJTANI.

Magyarázat: Az állítás, miszerint a férfiak a fiatalabb nőket szeretik, magától értetődőnek tűnik. A prostitúció esetében azonban ennek fordítva kellene lennie, mert a férfiak szexért mennek a prostituálthoz, és jó szexet szeretnének, jó szexet pedig a több tapasztalattal rendelkező, idősebb hölgyek adhatnak. Viszont a természetes kiválasztódást egyáltalán nem érdekelte a szexuális gyönyör, csak a szaporodást kódolta a génekbe. A férfiak tehát azért keresik a fiatalabb nők társaságát, mert ők nagyobb valószínűséggel szülnék több gyereket, mint az idősebbek, hiszen hosszabb termékeny szakaszuk van még hátra. A csimpánzoknál például nincsen menopauza, ezért a nőtény nagyon idős korában is képes szaporodni. A hím csimpánzok tehát az idősebb nőtényeket részesítik előnyben. Az emberek ezen a területen hozzájuk képest nagymértékben ki vannak szolgáltatva a génjeiknek.

3. TÉTEL: AZ ELHÍZÁS OKA IS AZ EVOLÚCIÓBAN KERESENDŐ.

Magyarázat: Őseink egyensúlyban tartották a bevitt és a felhasznált energia mennyiségét. Viszont voltak éhínséges időszakok, amikor jól jött a zsírszövetekben elraktározódott energia, tehát az evolúció úgy alakította az étvágyat, hogy a zsíros és édes ételekhez vonzóddjanak az emberek. Miközben eszünk, az agyunk feljegyzi a bevitt energia mennyiségét, és kb. 30-40 perc múlva aktiválja a telítettségi központot, amittől jóllakottnak érezzük magunkat, és abbahagyjuk az evést. Régen ez jól működött, hiszen az evés tovább tartott, mint ma: a nyers húst és a gumókat nem lehetett olyan gyorsan elpusztí-

tani, mint a rántott húst rizzsel. Napjainkban sokkal rövidebb ideig tart egy-egy étkezés, ezért a telítettségközpont csak

Zsírárnák evolúciós okból?

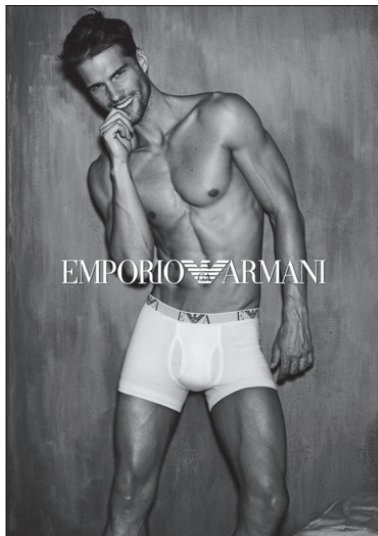
nem múlik semmi. Mint a cigivel, leszokás közben.

4. TÉTEL: AMIKOR DÜHÖSEK VAGYUNK, SZÍVESEN VÁGJUK FÖLDHÖZ A HOZZÁNK LEGKÖZELEBB ESŐ TÁRGYAT.

Magyarázat: Ennek egyszerű oka van, mégpedig a magatartásbiológiában az eltérített agresszióknak nevezett eset. A dühös ember előtt három út áll: elfojtja az ingert, leüti a düh okozóját, vagy valami mást üt le. Sok szempontból ez utóbbi a legkedvezőbb lehetőség, és érdekes módon más állatfajoknál is megtalálható, például egyes madaraknál. Ez a viselkedés megelőzi a sűrűlódásokat és fenntartja a csoport tagjai közti barátságot. A csoporton belüli rendezethez a dominancia, vagyis a hierarchia is hozzájárul. Az esetek túlnyomó részében a feljebb álló az elsőbbség, ami nem feltétlenül szimpatikus, de hatékony, mert fenntartja a rendet.

5. TÉTEL: MA MIND A NŐK, MIND A FÉRFIAK CSUPASZSÁGRA TÖREKEDNEK, EZÉRT RENDSZERESEN SZÓRTÉLENÍTENÉK.

Magyarázat: Nem tudjuk, hogy mikortól jártak őseink csupaszon, de ez az állapot mindenképpen a fiatalság jele, és a második tétel alapján férfi őseink előszeretettel választottak csupasz nőket. Fordítva viszont a nők az idősebb, tapasztaltabb, több tekintéllyel rendelkező férfiakat keresték, így nem volt előny számukra a csupaszság. Viszont a túl sok szőr sem jelentett jót, mert az tesztoszteron-túltengésre utalt, ami azt sugallta, hogy a férfiból talán nem válik jó apa, nem lesz elég gondoskodó. A lényeg, hogy nincsen biológiai oka annak, hogy manapság a férfiak is szórtelenítik magukat, ez kizárólag kulturális hatás. A reklámokban szereplő csinos nők általában csupasz férfiakat ölelgetnek, a nő szépsége miatt pedig a férfi sikeresnek tűnik. Melyik férfi ne szeretne sikeres lenni? Ha ezen múlik a jó nő megszerzése, hát borotválkozni fog...

A csupasz igazság

6. TÉTEL: A TÚL SOK SZÉP NŐ, AKIVEL NAP MINT NAP „TALÁLKOZUNK” – PLAKÁTOK, ÚJSÁGOK, HÚS-VÉR NŐK FORMÁJÁBAN – MINDKÉT NEMRE ROSSZ HATÁSSAL VAN.

Magyarázat: A nőkre nyilvánvalóan negatív hatással vannak a tökéletesre photoshopolt reklámplakátos nők, mert az ott megjelenített szépség természetellenes, a való életben elérhetetlen. Ez frusztrációt okoz, mert míg őseink korában a sokkal kisebb közösségekben maximum húsz vetélytárral kellett megküzdeni a férfijelöltért, addig ma több százézerrel. A plakátszépségekkel pedig nem lehet felvenni a versenyt, ami egyre inkább csökkenti a hús-vér nők esélyeit. Na de a férfiak csak szeretik nézegetni ezeket a reklámnőket, nem? Nem. Érdekes, hogy a férfiakra a photoshopos férfinmodellek semmilyen hatással nincsenek, a nők viszont annál inkább. Ezek a hölgyek elérhetetlenek, ráadásul a fiktív reklámvilágban mindig a tökéletes pasikra hajtanak, akikkel a valódi férfiak nem hajlandók felvenni a versenyt, mert nem ebbe a kategóriába sorolják magukat. Eredmény: a férfiak önbecsülése is csökken. Bizonyítás: ha a szép nő mellett átlagos pasi van a képen, attól nő a férfiak önbizalma, mert az azt jelenti, hogy nekik is sikerülhet.

7. TÉTEL: AZ EMBEREKET RÁ LEHET VENNİ ARRA, HOGY LESZOKJANAK A DOHÁNYZÁSRÓL ÉS AZ ALKOHOLRÓL, EZ CSAK NEVELÉS KÉRDÉSE.

Magyarázat: Ezeket a viselkedésformákat azért veszik fel az emberek, hogy azonosuljanak az általuk kedvelt és támogatott csoporttal. Ez őseink viselkedéséből eredeztethető, ahol egy-egy csoport száz-kétszáz főt számlált, és minden tevékenységet a csoporton belül végeztek, így a betegségeik, baktériumai is ugyanazok voltak. Viszont az idegen csoport más fertőzéseket is hordozott, ezért kerülni kellett a velük való találkozást, vagy ha ez elkerülhetetlen volt, jelezniük kellett, hogy ki melyik csoportba tartozik. Az ember egyértelműen nem akar olyan csoport tagja lenni, amelynek a nézeteit ellenzi vagy cikeinek tartja. Így ha azt mondjuk a rap-utaló gyerekünknek, hogy a cigizés a rapperek védjegye, nagyobb valószínűséggel szokik le róla, mintha azt mondanánk, hogy tudórakot fog kapni. Ezt kísérletek is bizonyították.

A fenti „tétélek” Mark Nelissen belga biológus könyvéből származnak önálló feldolgozásban. A könyv címe: *Darwin a szupermarketben – Az evolúció hatása mindennapi viselkedésünkre*. Ha még több érdekes megfigyelésre vagytok ki-

váncsiak, a műben a fogolydilemmától kezdve a mosolygás evolúcióján keresztül egészen a homoszexualitáson át mindenről olvashattok.

Boda Daniella

Felhasznált irodalom:

Nelissen, Mark (2012): *Darwin a szupermarketben. Az evolúció hatása mindennapi viselkedésünkre.* Budapest: Typotex

A BIRTOKLÓ EMBER,

AVAGY AZ ÉN A TÁRGYAI TÜKRÉBEN

Mind szűkebb, mind tágabb környezetünkben tárgyak vesznek körül minket. Bár konkrétan egy tudomány sem foglalkozik a tárgyakkal az életünkben betöltött szerepével, nem kérdéses, hogy a körülöttünk lévő objektumok jelentős hatással vannak mindennapjainkra. Biztosítják az állandóságot életünkben, de ami ennél is fontosabb, kölcsönhatás alakul ki személy és tárgy között: egy tárgy lehet eszköz, lehet cél, ragaszkodhatunk hozzá, függhetünk tőle, és használhatjuk státuszszimbólumként is. Ezeket a kérdéseket járom körbe cikkemben.

Hannah Arendt az *Egyén és társadalom: teológiai és társadalomelméleti kérdések* című munkájában két részre osztja a környezetünket: a természet által alkotott „bolygó” és az emberi kéz által létrehozott „világra”. A *homo faber*, azaz az alkotó ember ugyanis ügyességét felhasználva saját kezűleg kreál tárgyakat, majd használatba is veszi őket. A szerzőnő szerint ez különbözőt meg a természetet a kultúrától, hiszen a kultúrát maguk az emberek hozzák létre.

TÁRGYAK A HALADÁS TÜKRÉBEN

A 18. század végén bekövetkezett ipari forradalom robbanásszerű változást hozott az emberiség történetében. A technológiai újításoknak köszönhetően egyre több tárgy keletkezett, ami nagymértékben befolyásolta az emberek életét. Csíkszentmihályi Mihály szerint „az ember evolúcióját nem az intellektus, a moralitás és a bölcsesség eredményei mutatják; a haladás mértékét azon dolgok számának folyamatos növekedése jelzi, amelyeket mi magunk alakítottunk ki, mégpedig mind összetettebb módon”. A tárgyakkal való kölcsönhatás mind az egyéni szokásokat, mind a társadalmi mintázatokat tekintve megmutatkozik: a mikrohullámú sütő például forradalmasította a vásárlási és étkezési szokásokat, a személygépkocsi megnövelte a földrajzi mobilitást, az internet pedig megteremtette az információs társadalmat. Georg Simmel már 1908-ban meglátta a technikai újításokból fakadó problémákat. Úgy vélte, hogy az egyén nem tud lépést tartani a fejlődéssel, mert az objektív kulturális termelés olyan gyors ütemben nő, amivel az egyén szubjektív kulturális szintje nem képes felvenni a versenyt. Mások az egyre inkább fokozódó materializmusra tekintettek problémaként. Egyes vélemények szerint ugyanis a világ „elanyagiassodott”, a kézzel fogható értékek kerültek előtérbe, a

személyes kapcsolatok és a valódi érzelmek pedig háttérbe szorultak. Mint Marx megjegyezte, akinek pénze van, annak nem kell szépnek, bátor-nak vagy bölcsnek lennie, mert megvásárolhatja magának mindezeket a tulajdonságokat, és szabadon élvezheti előnyeiket.

A TÁRGY MINT STÁTUSZSZIMBÓLUM

Ahhoz, hogy egy tárgy státuszszimbólummá váljon, valamilyen szempontból különlegesnek kell lennie. Csíkszentmihályi négy ilyen kritériumot fogalmaz meg *Tárgyaink tükrében* című

könyvében. Először is, megnöveli egy tárgy megbecsülését, ha ritka, vagyis nehéz előállítani vagy megszerezni. A drága tárgy tulajdonképpen ugyanígy funkcionál,

A te nappalid is ilyen?

hiszen csak egy bizonyos rétegnek van annyi pénze, ami elég a megvásárlásához, tehát itt ismét a beszerzés nehézsége különbözteti meg az objektumot a többitől. A tárgy kora is megnöveli a státuszát, mivel az emberi kéz által alkotott tárgyak általában nem túl hosszú életűek. Éppen ezért, ha egy tárgy maradánoóságával tűnik ki a többi közül, az kiválóságát bizonyítja. Végül pedig vannak olyan dolgok, amelyek egyszerűen csak magukra vonják a magas státusszal rendelkező emberek figyelmét. Nem kizárt, hogy rendelkeznek a fenti tulajdonságok valamelyikével, tehát ritkák, drágák vagy régiek, viszont van még egy fontos tulajdonságuk, mégpedig az, hogy divatosak. Ez pedig nem egy önmagukból fakadó jellemző, hanem olyan vonás, amellyel az emberek ruházzák fel az adott tárgyak körét. William Lloyd Warner szerint ilyen karakterisztika jellemzi a műalkotásokat: „A műtárgyak birtoklása és kontrollja a felsőbbesség állandó tükréként működik, amelybe a felsőbb osztálybeliek belenézhetnek (...), így erősítve meg magukban igényüket a fensőbbesre, és hitüket a saját ízlésük helyességében.” Laumann és House szociológusok arra a kutatási eredményre jutottak, hogy nemcsak a műalkotások funkcionálnak státuszszimbó-

lumnként, hanem a többi berendezési tárgy is, az egy társadalmi osztályhoz tartozó emberek ugyanis azonos mintázat szerint rendezik be nappalijukat.

A PSZICHÉ ÉS A TÁRGYAK

A tárgyak nemcsak a társadalmi folyamatok meghatározó elemei, hanem fontos szerepet töltenek be az ember belső világában is. *Furby* szerint az egyén a tárgyak birtoklása révén fejezi ki a környezete feletti kontrollját. Ezzel kapcsolatban azonban felmerül az a kérdés, hogy az egyén kontrollál-e, vagy pedig maguk a tárgyak. A fegyver ől vagy az ember? Nyilvánvalóan több összetevőből áll egy gyilkosság: kell hozzá egy személy, az élet kiontásának szándéka, illetve a fegyver. Feltételezhetjük-e a tárgy semlegességét egy ilyen aktus során? Ebben a kérdésben megoszlanak a vélemények. Vannak, akik úgy vélik, hogy a fegyver azzal a céllal „teremtett”, hogy használják, így igenis súlya van egy bűncselekmény elkövetésekor. Hiszen nem véletlen a „gyilkos fegyver” kifejezés sem, amit gyakorta hallhatunk a filmekben. Mások ennek az ellenkezőjét gondolják, vagyis azt, hogy az emberi szándék a használt eszköztől függetlenül megvalósul, így annak semlegessége garantált. Akárhogyan is van, az a tény

izgalmi (arousal) szintjét, azaz egy tárgy használatbavételekor kölcsönhatás jön létre a személy és az objektum között.

Freud szimbolikus jelentéssel ruházta fel a tárgyakat, elmélete szerint bizonyos dolgok az elfojtott vágyaink megjelenítői, így például „minden hosszúka tárgy: bot, fatörzs, esernyő, minden hosszúka és éles fegyver a férfi nemi szervet képviselheti”. Ezt a gondolatmenetet fejlesztette tovább Winnicott, akit a gyermeknek a takaróhoz, kitömött játékokhoz és hasonló tárgyakhoz való viszonya foglalkoztatott. Ezeket átmeneti tárgyaknak nevezte el, amelyek az anyamellet vagy egy múltbéli kapcsolatot képviselnek.

A tárgyak tehát mind a társadalmi, mind az egyéni pszichés dimenzióban jelentős szerepet töltenek be. Véleményem szerint mi sem fejezi ki jobban az egyén és tárgy közötti viszonyt, mint Kosztolányi Dezső: *Hajnali részegség* című költeményének néhány sora, amelyek egyrészt a tárgyak múlandóságára utalnak, másrészt rávilágítanak arra, hogy a dolgok mást jelentenek birtokosuk és mást egy idegen szemében. Cikkemet tehát a következő sorokkal zárom: „A ház is alszik, holtan és bután, mint majd száz év után, ha összeomlik, gyom virít alóla, s nem sejtí senki róla, hogy otthonunk volt-e vagy állat óla.”

Adri

Felhasznált irodalom:

Csikszentmihályi Mihály – Halton, Eugene (2011): *Tárgyaink tükrében. Az vagy, amit birtokolsz*. Budapest: Libri Kiadó
Kosztolányi Dezső: *Hajnali részegség* (epa.oszk.hu – Utoljára megtekintve: 2012.12.15.)

Egyetértesz Freud-dal?

biztos, hogy a tárgyhassználat megnöveli az ember élettani

Az otthon tárgyai

Csikszentmihályi Mihály és Eugene Halton 1972-ben nyolcvankét chicagói családdal készítettek interjút, melyben arról kérdezték a családtagokat, hogy mely tárgyak fontosak számukra otthonukban, és miért. A legtöbb válaszadót (36%) a bútoraikhoz fűzte közeli viszony, ezt a vizuális művészeti alkotások (26%), majd a fényképek (23%) követték. Ezután holtversenyben a könyvek, a hifiberendezés, illetve a hangszerek voltak a legnépszerűbbek (22%). A televíziót is a meghatározó jelentőségű tárgyak közé sorolták (19%), és nem volt ez másként a szobrokkal (19%), a növényekkel (15%) és az asztalneművel (15%) sem. Érdekes, hogy a legfontosabb tárgyak felsorolásakor különbségek mutatkoztak a férfiak és a nők preferenciái között. Előbbiek számára lényegesnek számítottak a sportszerek, a járművek és a trófeák is, utóbbiak pedig megemlítették a textileket és az üvegárukat. A tárgyakhoz kötött jelentések közül a legfontosabbak a személyhez (főként családtaghoz) való kötődés, az emlékek (pl. örökség, szüvenír), valamint az asszociációk (pl. gyűjtemény része, ajándék) voltak. Fontos szempont volt az is, hogy a tárgy egy élményt képviselt (pl. öröm, felszabadultság), továbbá jelentősek voltak a benne foglalt tulajdonságok (pl. ügyesség, egyediség). Érdekes, hogy a hasznosságot, a stílust és a személyes értékeket (pl. egy ideál megtestesítése) csak a válaszadók fele hozta szóba.

Adri

Felhasznált irodalom:

Csikszentmihályi Mihály – Halton, Eugene (2011): *Tárgyaink tükrében. Az vagy, amit birtokolsz*. Budapest: Libri Kiadó

AZ ÉRASMUS LÉNYEGE:

VÁROSNÉZÉSEK ÉS LÁTOGATÁSOK

Előző két alkalommal a kezdeti nehézségekről, az egyetemről és az első tapasztalatokról írtam. Oldenburg még mindig varázslatos, de úgy gondoltam, itt az ideje kicsit utazgatni, megnézni Amszterdamot, és meglátogatni az ott erasmusoló Borit, aki szintén szociológus.

Persze a történet nem itt kezdődik. Első körben az anyukám látogatott meg, ami már bevett szokás az itteni cserediákok körében, hisz eddig majdnem mindenkinél jártak a szülei. Én nem is számítottam rá, de egy hirtelen ötlettől vezérelve meglepett azzal, hogy kijön hozzám. Megnéztük együtt Brémát, megmutattam neki az egyetemet, ahol a mindennapjaim zajlanak. Hétvégén még Berlinbe is sikerült átruccanni, igaz, elég hosszú volt az út, kicsit több mint 4 óra.

Berlin hasonló Budapesthez, megérkezéskor úgy éreztem magam, mintha újra az otthoni nagyvárosi dzsungelben lennék. Magas házak, többsávos utak, és emberek, emberek,

tettem, ő szaktársam az ELTE-n, és az egész erasmusos cécot együtt, egymást támogatva csináltuk végig.

Péntek este érkeztem meg hozzá, és szerencsére hamar hazaértünk a kolijába. Náluk csak egyetlen bentlakási lehetőség van, ez körülbelül

5-6 toronyház, ahol a diákok laknak. Egy torony külön a külföldiek részére van fenntartva, így ők nem sokat érintkeznek holland társaikkal. Persze az egésznek az előnye az, hogy a „lakó-campus” területén van egy hatalmas kocsmá, egy mozi és egy sportcentrum. Szinte el sem kell hagynod a kis szobádat, ha programot akarsz csinálni.

Mi persze leginkább a városban császarkáltunk. A közlekedés jó, sokféle villamos jár, de a bérletem ki- és becsékkolása olykor problémát okozott. Itt ugyanis minden le- és felszálláskor érvényesíteni kell a bérletet, aztán meg érvényteleníteni. Bori kártyája például feltöltős alapon működött, és mindig annyi pénzt vonnak le róla, amennyit utazott. Én 2 napos bérletet vettem, de a procedura rám nézve is kötelező volt.

Amszterdam egyébként gyönyörű város, a TáTKontúr rendszeres olvasói ezt Barcza Dani írásaiból már megtudhatták. Nekem is nagyon bejött, hisz teljesen más, mint otthon! Egyrészt van egy hatalmas kikötője, így van egy e köré szerveződött kultúra, valamint ott a virágpiac, az Amszterdam felirat, az Anne Frank Ház, és a sok-sok csatornával metszett utcácska, ahol mindenki két keréken közlekedik.

Két nap sajnos kevés volt, de annyira beleszerettem a városba, hogy úgy döntöttem, ha lesz alkalmam rá, visszamegyek.

Bár az élet a sok nyüzsgés után most kicsit újra az egyetemről szól, de talán nem is olyan nagy baj, mert borzasztó hideg van, és így nem igazán lehet szabadtéren megmaradni. Az egyetlen kivétel a karácsonyi vásár, ahol a fények, a sült kolbászok és a forralt bor biztosítanak némi meleget, mind a testnek, mind a léleknek. No meg érezni lehet, hogy közeleg a karácsony, és egy kicsit mindenki barátságosabb a szokottnál. Én ugye itt fogom tölteni az ünnepeket, a Szentestét pedig egy német családnál, úgyhogy már nagyon kíváncsi vagyok, hogy itt hogyan ünnepelnek az emberek!

Boldog Karácsonyt és Liebe Grüße!

Zazi

Bepillantás egy másik Erasmus-életbe

mindenütt. Itt-ott már a karácsonyi vásár is elkezdődött, és a helyi „Andrássy-út” is ki volt világítva. Megnéztük a híres látnivalókat, a tévétornyot, a dómot, a Reichstagot, és természetesen a falat is, amit egészen máshogy képzeltem el. A város szívében például van egy szabadtéri kiállítás, nemrég csinálták meg, és szerintem nagyon profi. Képeket és videókat is lehet nézegetni, úgyhogy az ember nagyon bele tud merülni a témába, főleg ha van ideje és nincsenek mínuszok.

Berlin után úgy gondolom, hogy Budapest sokkal szebb. Talán nincs 10-20 metróvonalunk, de az épületek, a Gellért-hegy, a panoráma... Azt hiszem, nagyon hiányzik a városom!

A honvág ellenére nem adtam fel, hogy más helyeket is megnézzek. December első hétvégéjén Amszterdam felé vettem az irányt, hogy meglátogassam Borit. Mint emlí-

VAN KÜLFÖLD AZ ERASMUSON KÍVÜL?

TALÁLJ TESTHEZ ÁLLÓ ÖSZTÖNDÍJÁT

„Ha külföld, akkor Erasmus!” – gondolhatja a diplomájának megszerzése előtt külföldi tanulmányutat vagy szakmai gyakorlatot tervezgető egyetemista. Ez azonban már csak azért sem lehet igaz, mert miről szolt volna akkor a november 15-én tartott Külügyi Börze? No nézzük! Egy padsornyi ösztöndíj vár itt rád!

A Börze első perceiben kiderült, hogy az előző év tendenciáihoz hasonlóan továbbra is hódít a külföldi önkéntesség az egyetemisták közt. No nem a bajor erőrengetegbe zárt sufni körüli szemétszedésre kell itt gondolni, ennél sokkal izgalmasabb munkákat lehet találni.

Itt van például az AIESEC ajánlata, ami nemzetközi önkéntes szolgálatot és szakmai gyakorlatot is ajánl (bár jaj neked, ha Közösségi és civil tanulmányok szakra jársz, mert akkor bizony csak önkéntes lehetsz), ahol 6-8 hétig taníthatsz angolt vagy tarthatsz akár előadásokat is. És mindeközben fizetik a szállásod és ellátásodat is. Csábítóan hangzik, ugye?! Ne ilyen hevesen! Ahhoz, hogy két hétig külföldön trenírozhasd rég elfeledett pedagógiai érzéked, először be kell fizetned egy 30000 forintos alapdíjat (és persze regisztrálnod is kell), utána viszont már jöhet is az angol interjú, s ha minden jól megy, már csak egy egynapos felkészítés választ el az önkéntes munkádtól. Még szerencse, hogy van időd átgondolni, hiszen az önkéntes munkára való jelentkezés folyamatos. Az AIESEC külföldi koordinátorával készült interjút a tatkontur.elte.hu Kül-Ügyes füle alatt olvashatjátok el.

Az EVS, azaz az Európai Önkéntes Szolgálat is tárt karokkal várja a külföldön dolgozni vágyó fiatalokat. Keress magadnak egy küldő és egy fogadó szervet – a legkönnyebb, ha olyanok közt böngészel, akik már kapcsolatban állnak egymással, így jelentősen lerövidítheted az előkészületi teendőidet, s nem utolsósorban csökkentheted az amúgy is *Háború és béke* vastagságú iratmennyiséget, amit be kell nyújtano. Cserébe számtalan országban végezhetesz rövidebb vagy hosszabb időre szóló önkéntes munkát.

Ha már EVS, akkor ejtsünk szót a *Pillar Alapítványról* is, akik EVS küldő szervezetként is működnek, s az európai értékeket valló fiatalok számára közösségi és szervezeti hátteret biztosítanak. „*Na de hogyan?*” – hangozhat a jogos kérdés. Ahogy szeptemberi lapszámunkban is olvashattátok,

az alapítvány működteti a *Pillar Európa Klubot*, ahová az Európai Unió és a civil szféra iránt érdeklődő (önkéntes) főiskolai, egyetemi hallgatókat várják. Tagként részt vehetsz állandó programjaikon, valamint az unióval kapcsolatos elméleti tudást a gyakorlatba átültető tevéken-

ségeket végezhetesz (Hm, misztikusan hangzik, ugye? Már csak ezért is megéri jelentkezni!). Nem kell azért megijedni, a klubban nem szakmai alapú, kulturális és szórakoztató programok is vannak, és a tagok rendszeresen részt vesznek fesztiválokon és egyéb programokon, ahol különböző tevékenységekkel népszerűsítik az EU-t és annak programjait. Elég tavaszig eldöntened, hogy szeretnél-e csatlakozni, hiszen legközelebb akkor hirdetnek jelentkezést.

Ha pedig nemzeti- és regionális üléseken szeretnél részt venni, fejlesztenéd nyelvtudásod, előadói- és vitakészséged, valamint kalandvágyad is Európai felfedezése és a nemzetközi kapcsolataid építése felé hajt, és még 22 éves sem múltál el, akkor az *Európai Ifj sági Parlament* (EIP) is tárt karokkal vár, ami a demokratikus politikai kultúra elsajátításának, és a kontinens különböző kultúrájú fiataljainak találkozására és ötletcseréjére szolgál.

Maradjunk még egy kicsit a külföldi munkák világában, csak ugorjunk egy kontinenssel arrébb! Irigykedve figyeled ismerőseid elképesztő nyári képeit, amiken Amerika legkülönfélébb nevezetességeivel pózolnak? Csábít a gondolat, hogy végre megismerd az amerikai filmekből oly jól ismert nyári táborok világát? Nap-pali tagozaton tanulsz? Akkor neked való CCUSA ajánlata, akik nyári amerikai és kanadai gyerektáboroztatást kínálnak. Nem ígérnek zsákbamacskát a szervezők, prospektusaikban az első mondatok közt felhívják a figyelmet arra, hogy ez elsősorban a munkáról szól, s minden, csak könnyű nem lesz. Hogy is lenne?! Napi 6-8-10, esetenként 14 órányi, a „*civilizált világtól elzárt*” konyhai munka (persze nem csak az) várja a jelentkezőket, táboronként változó szabadnapokkal: van, ahol heti egygyel, máshol akár (!) heti kettővel. No jó, ez kicsit rémisztően hangozhat, így nem hallgatom el, hogy nem találkoztam még olyan résztvevővel, aki ne állította volna, hogy a jó társaság, a közös munka és a szabadidős programok mindent feledtetnek. Hogy milyen munkákra jelentkezhetesz? Ahogy már említettem, lehetsz ki-

segítő személyzet (pl. konyhai dolgozó, karbantartó, takarító stb.), de gyerekfelügyelő is, persze csak akkor, ha nagyon jól tudsz angolul, és esetleg tanári gyakorlat is lapul önéletrajzod mélyebb bugyraiban. Akkor se keseredj el, ha nem nappali tagozatos diák vagy, hiszen Kanada örömmel fogadja a 28 év alatti, nem nappali tagozatos diákokat. A jégkorong-őrülettel persze érdemes vigyáznotok. Végezetül oszlassunk el még egy tévhitet! Bár viszonylag szép és nagy számokból álló fizetéssel csábít az amerikai nyári munka, a tapasztalat az, hogy szinte mindenki nullára jön ki a végén, hiszen ki tudna az itthoni vajás kenyérre spórolni, mikor a Niagara vízeséshez, New Yorkba, esetleg Washingtonba is szervezhet hétvégi kirándulásokat?! Viszont az elmondások szerint ez az élmény mindent megér.

Szenteljünk még egy bekezdést Amerikának, hiszen a *Fulbright ösztöndíj* felsőfokú végzettséggel és magas szintű angol nyelvtudással rendelkező fiatalokat (nem, nem elég, ha majd ott megtanulod!) vár továbbtanulásra, oktatásra és kutatásra. Érdemes a BA vagy MA diploma megszerzésének évében pályázni, hiszen az ösztöndíj átfutási ideje egy év. Ugye izgat már, hogy mire is lehet pályázni? Kínálnak posztgraduális, oktatói, valamint kutatói, és emellett a *Hubert H. Humphrey ösztöndíjat*, amely egy „félposztgraduális”, fokoza-

tagjuk ki a *Campus Hungary* programot se, ami új lehetőségként várja a vállalkozó kedvű egyetemistákat. Legyen szó szakmai gyakorlatról, csoportos tanulmányútról vagy rövid tanulmányútról, a program célja, hogy a magyar felsőoktatási intézményekből minél több hallgató tanuljon külföldön, fejlessze nyelvtudását és hazaérkezését követően itthon kamatoztassa a megszerzett ismereteket. Szakmai gyakorlatként a küldő és fogadó fél nyilatkozatának megszerzése után 2-6 hónapot tölthetsz kiválasztott országodban. Félsz egyedül utazni vagy szeretted a másokkal közös élményeket? Itt gondolnak rád is, hiszen 5 naptól akár egy hónapig tartó csoportos tanulmányút várja azokat, akik hazai képzésükhöz szorosan kapcsolódó programra 5-15 főből álló csoportot össze tudnak verbuválni, hogy anyagi támogatás mellett bele is vethessék magukat az új élményekbe. Azért ennél az ösztöndíjnál se gondolj császári lakomákra valamint végigmulatott napokra és hónapokra, hiszen az ösztöndíj a fogadó ország megélhetési rátájától függően max. 180000 forinttal támogatja a tudáséhes fiatalokat. No persze kivétel, ha a fogadó fél is felajánl valamennyi juttatást, mert az kiegészítheti a fent említett összeget. Így máris jobban hangzik, ugye?

Ne feledkezzünk meg a tanulni vágyók egyik legfőbb forrásáról, a *Magyar Ösztöndíj Bizottság* honlapjáról, ahol minden

évben közel 40 országra szóló, változatos lehetőségek várják a fiatalokat. Egyetemi részképzés, teljes képzés, hosszú tanulmányút, rövid tanulmányút, esetleg nyári egyetemi kurzusok érdekelnek? Jó helyen jársz! De csak akkor, ha nappali tagozatos, államilag támogatott képzésben résztvevő hallgató vagy. Mi jót mondhatnék még az ösztöndíjakról? Évente kétszer (márciusban és novemberben) lehet pályázni, s megkönnyebbülhet a pályázó, hiszen végeláthatatlan papírkötegekben való fulladozás helyett a pályázaton benyújtandó anyagok száma átlátható, bár online felületen és levélben is el kell küldeni az azokat. Pályázni mindig az aktuálisan meghirdetett ösztöndíjakra lehet, melyek közül a legtöbb minden évben visszatér,

ám vannak egyszeri lehetőségek is. Érdemes tehát résen lenni. Ez egy kicsit általánosan hangzik?! Akkor nézzünk konkrét példákat! Idén egy TáTK-s az albániai és görögországi nyári egyetemektől kezdve a dél-koreai alap- és mesterképzésen át, egészen a kínai részképzésekig és tokiói alapképzésekig válogathat a MÖB-ön keresztül.

Végül pedig nézzük, mit tehetsz akkor, ha csak pár nap kikapcsolódásra, s nemzetközi élményre vágysz! Kattanj rá az *Eurodesk* honlapjára, ahol a Partnerkereső menüpont alatt különböző programokra találhatsz felhívást! Változatos programok, változatos országokban, szinte nulla papírmunkával. Ideális! Nem csak ilyen jellegű ösztöndíjakkal találkozhatasz a honlapon, hiszen a szerkesztők gondosan összegyűjtötték az európai (és Európán kívüli) szakmai gyakorlatok lehetőségét.

tot nem adó, ám egy évig tartó lehetőség a közszolgálat iránt elhivatott szakemberek számára. Emellett lehet még tanácsereben és nyári szemináriumokban is gondolkozni akkor, amikor a *Fulbright* felé kacsingattok. „Na jó, jó, ez mind nagyon csábító, de hol van a csapda” – gondolhatjátok. Mert bizony van. Ahhoz, hogy pályázhass, bizony TOEFL vizsgával kell rendelkezned, ami magyar viszonylatban igencsak drága (200 USD, azaz majdnem 45000 forint), s még csak nem is örök beruházás, hiszen 2 év után elévül. De addig remek hasznát veheted! Persze nem zárul be az amerikai utakhoz vezető kör a *Fulbright ösztöndíjjal*, hiszen számtalan intézmény hirdet még jobbnál jobb lehetőségeket. Érdemes tehát egy pár órát google anyánkra szentelned, ha külföldi ösztöndíjon gondolkozol.

Szellemi fejlődésünk lehetőségeinek ékes tárházából ne

Böngéssz végig az uniós intézmények által kínált lehetőségeket, s ne félj belevetni magad az érdekes tapasztalatokba!

Ahogy láthatjátok, számtalan ösztöndíj és szakmai gyakorlat várja a külföldre vágó fiatalokat. Bár egy-egy ajánlat nagyon csábító lehet, mindig mérlegeld, valóban neked való-e, s nem csak azért vágysz külföldre, mert „már mindenki más volt kint”. Ugyanis nagyon kemény hónapok várhatnak rád akkor, ha első héten rájössz: neked ez tulajdonképpen nem való. Viszont ha magadat jól ismerve, körültekintve választod ki a hozzád legjobban passzoló utat, akkor olyan feledhetetlen élménnyel és sok esetben barátokkal térsz haza, amit kevés más lehetőség tudna pótolni.

Utazásra fel!

Linktár:

AIESEC: www.internship.aiesec.hu

Pillar Alapítvány: www.pillar-europe.eu

CCUSA: www.ccusa.hu

Fulbright ösztöndíj: www.fulbright.hu/advising

Más amerikai ösztöndíjak: www.EducationUSA.hu

Campus Hungary: www.campushungary.hu

CEEPUS: ceepus.info vagy Tempus Közalapítvány: www.tka.hu

Ilcsi

HIHETETLEN HOTELEK, SZUPER SZÁLLODÁK, AGYATLAN APARTMANOK

AVAGY A SZÁLLODAIPAR LEGNAGYOBB AGYMENÉSEI

Még októberben egy reggel egyetemre jövet lapozgattam a szokásos Metropolt, amikor egy egészen figyelemfelkeltő címre akadtam: „Haláli szálloda nyílik egy volt boncteremben”. Persze azonnal el is olvastam a hozzá tartozó cikket, közben jéghideg boncasztalok, formalinszag és szétszórt végtagok gondolata kezdett cikázni a fejemben, és nem melleleg az, hogy ritka beteg ember lehet, aki ezt kitalálja. Hát még aki fizet is ezért!

Kapcsoljuk most össze ezeknek a szállodáknak és az északi jégoteles ötletét, melyekről már biztos, hogy mindenki hallott. Ezek kapcsán gondolkoztam el én is azon, hogy biztosan van még egy-két érdekesebb szálloda, amiről érdemes lenne írni. Utánanézttem, nem néhány van, hanem szinte a végtelenségig lehetne őket sorolni, idővel fel is adtam a böngészést. Így hát a teljesség igénye nélkül következzenek a világ legfurább, legkreatívabb, legérthetlenebb szállodái. Csak itt, csak most, csak nektek.

Az egyik személyes kedvencem Franciaországban található. Olyan természet közeli buborékszobákról van itt szó, amelyek újrahasznosítható anyagból készültek. Jó buborékhoz méltóan teljesen átlátszóak, így meztelenül flangálni kevésbé ajánlatos (nudisták előnyben!), viszont akármerre nézel magad körül, fák, bokrok, nyulak, mókusok, és felett az égbolt. Szerintem olyan embereknek találták ki,

mint amilyen én vagyok: szeretem a természetet, de félek minden bogártól, csúszó-mászótól és társaiktól. Nagyon szeretnék egyszer hálósákbán a szabad ég alatt aludni, de valószínűleg egy végigrettegett éjszaka lenne a vége, folyamatos hisztérikus csapkodással magam körül, nehogy rám másszon valami ízeltlábú. Kivéve, ha ebben

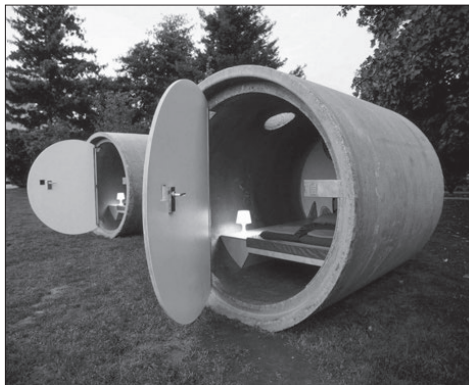
a hotelben próbálkoznék.

Téli mádóknak szól a következő: az iglu-hotelek. Az IGLUDORF elnevezésű cég egész szállodalánccal rendelkezik, több helyszínen Svájcban, egy helyen Németországban, s szintén egy helyen Andorrán találhatóak a hókunyhók, amelyeket az időjárási adottságok miatt minden évben újra kell építeni.

December vége és április közepe között látogathatóak, éjszakanként hozzávetőleg 100–300 euróért. Óriási hálósákokban alhat itt az ember, és a helyszínen, a honlap szerint, tökéletes a romantikázásra.

A következő úticélunk Chile, ahol a „Varázshegy” nevű szálloda azonnal megtetszett, egyszerűen csodálatos, még képek alapján is. A víz bámulatos ereje ihlette a mesterséges hegy-szállót, amely kívülről olyan, mint egy mesebe-

li óriás-vakondtúrás, csak sokkal szebb. Az egész épület zöld növényekkel befuttatott, melyek között itt-ott felbukkan egy

Otthonos betonhengerek

ablak, amik mögött odabent nagyrészt fa alapanyagú bútorokkal berendezve bújnak meg a vendégszobák. A varázshegy csúcsáról indulva az épület falain minden irányban víz csobog lefelé, így még inkább beleolvasztja a természetbe ezt a „mesebeli házíkot”.

Azoknak, akik nem vágnak luxusra. Íme a *Daspark* hotel, Ausztria. Óriási betonhengerek alkotnak egy-egy szobát, amely az ágyon kívül egyetlen extra vonzerővel bír: még konnektor is van! Sajnos arról nem találtam leírást, hogy fürdeni hol lehet (valószínűleg erre külön épület áll rendelkezésre), és az árakra is kíváncsi lettem volna, de mivel idén már zárva vannak, és csak áprilisban nyitnak ki újra (a hengerek nem fűthetőek), foglalásra még nincsen lehetőség, így az árak sem hozzáférhetőek.

Ha még egy ugrást teszünk hátat fordítva a luxusnak, megérkezünk Japánba, a *Kapszulaszállóba* (Capsuleinn). Egy francia honlap egymásra pakolt nyúlketrecekhez hasonlítja, nekem viszont egy hűtőház jut eszembe (csak hogy a boncterem-szállóhoz visszajussunk gondolatban), ahol minden „fiókban” egy-egy holttest fekszik. Annyi a különbség, hogy itt nagyon is élő emberek fekszenek kevésbé hideg kapszulákban. Az egész szoba egy matracnyi hellyel egyenlő, aminek a végében még éppen van annyi hely, hogy egy kisebb táskát, és a cipődet letehesd. Honlapjukon azt írják, hogy a funkcionális

Kapszulaszállóban

komfort és a helygazdaságosság inspirálta a hotel megálmodóit. A klausztofóbiásokra viszont valószínűleg nem gondoltak.

Szintén nem a komfortról híres, bár lényegesen tágasabb szobákkal rendelkezik az *Alcatraz* börtön hű másaként Londonban felépített *Hotel Alcatraz*. A célközönség nem igazán a fővárost látogató, nap végére megfáradt turista, hanem azok az emberek, akik szeretnék élethűen meg tapasztalni, hogy milyen is egy igazi börtön. Többé-kevésbé lehetőségük

Az IGLU-DORF

is lesz rá, hiszen érkezéskor megmotozzák őket, gyakorlatilag minden személyes tárgyat elveszik (amit jó magaviselet esetén visszakaphatnak), rabruhában le is fotózzák őket kapott számukkal együtt. A börtönőrök (azaz a személyzet) elvárja, hogy „*Uram*”-nak szólítsák őket a kedves vendégek, és éjjel háromnegyed tizenkettőkor minden cellában kötelező a villanyoltás. Kisebb engedményeket azért tesznek a komfort kedvéért, így az ebédet kétféle étel közül lehet választani, és víz helyett bort is ihatnak az „*elitelték*”. Ezen kívül fizikai erőszakot sem alkalmaz a személyzet a vendégekkel szemben, szóval valóban kihagyhatatlan ez a lehetőség.

A fentiek mellett az Egyesült Államokban létezik hatalmas kutya (beagle) formájú *bed and breakfast* fogadó. A brüsszeli *Atomium* egyik gömbjében egy éjszakára megszállhatnak gyerekcsoportok, oktatási céllal, de van már tengerfenéken is hotel, ami csak bűvármerüléssel közelíthető meg. Használaton kívüli óriási boroshordókat is berendeztek már vendégszobának, és a sort szinte a végtelenségig folytathatnánk. Érdemes utánanézni, sok meglepő ötletet találhatunk, és vannak, amik kreativitásukhoz mérten nem is olyan drágák, mint amire számítanánk. Így akár még bele is férhet egy rendhagyó kiruccanás a vizsgaidőszak utáni, jól megérdemelt pihenés keretében.

Voilà

FURCSA ÚJÉVI SZOKÁSOK

Olaszország, Spanyolország, Dél-Afrika, Anglia, Japán és még folytatnánk, de az újévi szokások furcsaságában Magyarország sajnos a sereghajtók közé tartozik. Mi nem dobálunk bútorokat, piros fehérneműt sem veszünk és fagyöngyöt is a legtöbben csak a filmekben látnak. De külföldön ezek élő hagyományok. Persze a mókázás helyett vannak olyan országok is, ahol igazán komolyan veszik az új év első napjait...

Nincsen párod, akivel az újévet kezdenéd? Az olaszoknak van erre egy jó praktikájuk. A csizma lakóinak egyik különös

szokása szilveszterkor, hogy piros fehérneműbe bújnak, így az újesztendőben garantáltan rájuk talál a szerelem. Az áruházak telepokolják polcaikat piros színben pompázó bugyikkal és bokszeralsókkal. Ez ilyenkor a legkeresettebb „*kettő az egyben*” akció: minden piros fehérnemű mellé jár a biztos szerelem is. Ha szerelmed már van, az sem baj. A piros alsónemű ugyanis szerencsét és gazdagságot is hozhat.

De ha ennyi még nem lenne elég az „izgalomból” egy éjszakára, az olaszok mentalitásukhoz híven egy zajos hagyományt is őriznek. A régi, feleslegessé vált bútoroktól, tárgyaktól nem éppen a szokásos módon szabadulnak meg. Kidobálják őket az ablakon! Itt szó lehet akár a régi hűtőről vagy az elavult

technikai berendezésekről is. Persze a folyamatot hangos „Vigyázz!” kiáltások is kísérik.

Ehhez hasonló tradíció él Dél-Afrikában is. Ott viszont a helyzet

olyannyira súlyos, ami a tárgyak méretét illeti, hogy már a rendőrség is próbál a hagyomány útjába állni. Egyelőre nem sok sikerrel. Térjünk vissza azonban Európába. Nem meglepetés talán, hogy a spanyoloknál ilyenkor is a fiestáé a főszerep. Amikor éjfél utat az óra, minden harangütésre bekapnak egy-egy szőlőszemet. A 12 szem a 12 hónapot szimbolizálja. Gazdagságot, bőséget várnak ez által az újesztendő minden hónapjára. A boltok természetesen itt is alaposan felkészülnek: tizenkét szemes kiszolgálásban lehet ebben az időszakban

szőlőt vásárolni. Az ország egyes tartományaiban pedig az újévhez tartozik a szokás, miszerint a pezsgős üvegekbe aranygyűrűt dobznak, és akinek felszolgáláskor a gyűrű a poharában

landol, szerencsésé évre számíthat.

Aki szilveszterkor igazi romantikát szeretne, annak Bulgáriát, Angliát és Írországot tudom javasolni. Az utóbbiakban a fagyöngynek különleges szerepe van. Angliában fontos a szerelmeseknek, hogy éjfélkor csókolózzanak életük párjával, így biztosított az örök együttlét. Írországbán a fagyöngy a lányok párnája alá kerül, hogy megmutassa a várvavárt jövődéli arcképét. Bulgáriában is a csóké a főszerep. Miután az óra éjfél utat, minden házban kialszanak a fények 2-3 percre, és elcsattanhatnak az újév első csókjai.

Igazán kíváncsi vagyok, vajon észrevettétek-e, hogy szilveszterkor szinte mindenki kivétel nélkül a gazdagságra, a pénzre és a szerelemre fekteti a hangsúlyt. Két olyan példát tudok említeni, akik mélyebbre látnak a pénznél és más értékeket is fel tudnak mutatni. Az egyik példa alapjául a Közel-Kelet szolgál. Gondoltatok volna? Az arab országokban, mint például Afganisztán vagy Irán az új év első napján – ami ott tavasszal van –, a gyerekek új ruhákat kapnak azért, hogy tisztán és megújulva kezdjék az új esztendőt. Tisztaság, megújulás. Egy másik példaértékű ország Japán lehet. Japánban pontosan 108-szor ütik meg a harangokat: minden egyes

harangütés egy-egy bűnnek feleltethető meg. Összesen hat bűn van a japánok szerint: *mohóság, butaság, harag, könnyelműség, határozatlanság és irigység*. Ám mind a hat bűnnek 18 különböző árnyalata van és így jön ki a 108 harangütés. A japánok tehát átgondolják az elmúlt évet és tudják, mi magunk is változtathatunk, illetve tehetünk a változás érdekében.

Végezetül, ha egy olyan hagyományt kellene találnom, ami minden nemzet kultúrájában közös – vagy legalábbis nagyon sokakéban –, akkor az újévi fogadalom lenne az. Azt hiszem, mindenki fogadott már meg valamit, amit az új esztendőben tervezett megvalósítani. Ha nem sikerült, akkor talán majd most, sok sikert kívánok hozzá!

Varga Kriszti

TERRA AUSTRALIS INCOGNITA

Egy ország, ami körülbelül Európa nagyságú, és mégis csupán kétszer annyian lakják, mint Magyarországot. A magyar köztudatban kevésbé van jelen, talán csak annyira, hogy ez a kenguruk és koalák földje, a világ egyik legélhetőbb helye, rengeteg a bevándorló és az, hogy piciny Földünk másik oldalán van. Vagy, ahogy azt egy átlag ausztrál mondaná: „Australia – it's a bloody long way!”

Nem véletlen a kijelentés, két átszállással egybekötött 24-25 órás repüléssel, hipp-hopp, ott is vagy a mintegy 18.000

kilométerre levő, az Egyenlítő túloldalán fekvő földrészen, amit „down under”-nek is neveznek. A kontinens önmagában isolyannyira nagy, hogy az ember nem tud csak „átugrani” a szomszédba, ugyanis a minimum utazási idő szerencsés esetben 2-3 óra a kontinensen belül. A népesség főleg a partvidéken lakik, ugyanis Ausztrália közepén számos sivatag terül el (Magyarország területének tizenhat-szorosa), amelyet *Outbacknek* neveznek, és amin északról

délre egyetlen autót vezet keresztül. A homoktenger változatosságát megszakítva közepén áll az *Uluru*, egy vörös színű, homokkőből álló sziklatömb.

Azt mondják, hogy az igazi Ausztrália sokarcú. Nemcsak a főváros és a metropoliszok megismeréséből áll (Sydney, Melbourne), a természeti csodáit is érdemes megtekinteni, például a birkanyájakat, a marhacsordákat, a gyümölcs- és szőlőültetvényeket, a szélkereket, a Nagy-Vízválasztó-hegységet, a bozótot (bush), az eukaliptuszerdőket (gumtree), a Nagy-Viktória-sivatagot, a vörös színű pusztaságot, benne az *Uluru* hegységgel.

Ausztráliában, volt brit gyarmatként, mi más is lehetne a rengeteg emigráns közötti összekötő nyelv, mint a 20-21. század linguafrancája, az angol. Azonban, ha nem érted, amit mondanak neked, pedig angolnak tűnik, valószínűleg nem a te angoloddal van baj, hanem az ő kiejtésükkel. De semmi pánik, egy kis idő után belerázódsz, nem tűnik majd lehetetlennek a kapcsolatfelvétel az emberekkel, sőt te is vígan kőszöntöd majd a veled szembejövőt egy „goodonya”-val.

Persze a barátainktól is kaphatunk az interneten is megtalálható mókás, „bevezető az ausztrál lélekbe” című írást, amely az Ausztráliába készülő turisták értelmes kérdéseit és a szellemes, jó humorral megáldott szerkesztők válaszait tette közzé egy ausztrál turizmussal foglalkozó honlapon.

Vigyázz, kész, szörf!

K: Láthatok majd kengurukat az utcán? (USA)

V: Attól függ, hogy mennyit iszol.

K: Ausztráliában van karácsony? (Franciaország)

V: Csak karácsonykor.

K: Ausztráliában merre van észak? (USA)

V: Fordulj dél felé, aztán fordulj 180 fokot. Szólj nekünk,

hamegérkeztl, és akkor majd elküldjük neked a többi irányt is.

Az ausztrál ember nyitott, közvetlen, barátságos és toleráns. Magyarországon élve ez talán furának tűnhet, de ott az embe-

Ausztrál szimbólumok

rek tényleg visszamosolyognak, és nyugodtan szóba elegyednek teljesen idegenekkel is. A toleranciájukat mi sem bizonyítja jobban, minthogy minden évben ott rendezik meg a világ egyik legnagyobb meleg felvonulását, a *Mardi Gras*-t, amelyre a világ minden tájáról érkeznek felvonulók és érdeklődők. Az ausztrál mentalitásban jelen van a környezet-

tudatosság is, amit a Sydneyből indult Föld Órája is jól tükröz, amely eseményen a résztvevők hatvan percre kikapcsolják az összes lehetséges elektronikai berendezést és lámpát.

Az ausztrál konyha, bár nem olyan kifinomult, mint a francia vagy az olasz, igenis fontos kapcsolatépítő szerepet tölt be. Vajon miért? A válasz roppant egyszerű: az ausztrál családok imádnak barbecue-zni. Ennek elengedhetetlen kelléke a grillsütő a kertben, amihez szigorúan csak a férj nyúlhat, és csak ő sütheti meg a feleség által előre elkészített húsokat és zöldségeket, ehhez frissítőként hideg száraz sör és jó társaság jár. Egy íratlan szabály szerint mindig, minden körülmények között a férfi süt, a második szabály, hogy az ételt a férfiak a kertben, míg a gyengébbik nem az étkezőben fogyasztja el. Mielőtt azonban bármelyik feminista olvasót agyvérzés kerülgetné, nyugalom, ebben nincs semmi nemi diszkrimináció, ez csak egy Aussie szokás!

Mint nálunk az *Erős Pista*, az ausztráloknak is megvan a maguk ételizesítője, a *vegemite*, ami nem más, mint a sörgyártáshoz használt élesztőből készült sűrű, sötétbarna színű krém. Az ausztrálok kiskoruk óta eszik ezt a keserű és sós borzalmat vajás kenyérre kenve, mivel rengeteg benne a B-vitamin, de pont a szokatlan íze miatt egy külföldi számára ehetetlen. Ezt alátámaszthatom empirikus tapasztalatommal is. Azonban ez a paszta nélkülözhetetlen hozzávalója a *Mrs. Mac húsos pitéinek*, amit általában amerikai focimeccseken szokás fogyasztani, természetesen sörrel. Tipikus ausztrál reggeli a pirított kenyér sós vajjal és tükörtojással a tetején, köretnek sült bacon, paradicsom, gomba. Talán a reggeli az egyetlen olyan étkezés, amihez az amúgy elvetemült ausztrálok sör helyett teát, narancslevet és kávét isznak.

A kulináris élvezetek után ideje áttérnünk egy nagyon fontos kérdésre: Miért pont Canberra lett Ausztrália fővárosa? Sydney és Melbourne rivalizálása miatt alakult úgy, hogy inkább egy „neutrális” falusias kisváros, Canberra lett Ausztrália fővárosa. Nem véletlen a „*the city of bush*” elnevezés

sem, ugyanis lépten-nyomon zöld területekbe botlunk, még a belvároson belül is. Ezen kívül az sem ritka, hogy egy parkban önfelédten legegésző kengurukra, vagy kakadukaa lelünk. Ez utóbbi papagájok akár 80-100 évig is élnek, ettől függetlenül védett állatok. A kengurupopulációt viszont, a túlszaporodás miatt, néha muszáj megritkítani, ez óriási felháborodást vált ki az állatok jogaiért vehemensen küzdő aktivistákból. Védett állat még például a koala, akit mi csak cuki macinak gondolunk, de ez a „cuki maci” nem szereti, ha megzavarják a napi legalább 20 órás alvásában, illetve eukaliptusz-rágcsálás közben. Jellegzetes ausztrál állat az ijesztően nagy szemű emu, a kacsacsőrű emlős, akit csak képről ismerünk vagy egy-egy celeb botoxos ajakfeltöltésénél szembesülünk vele. A sorból nem maradhat ki a maciszerű wombat, az ausztrál hangyász-sün és a fekete hattyú, aki az ártatlan fehér hattyú gonosz ikertestvére.

Ausztrália kontinense, rengeteg csodája és szépsége mellett ugyanennyi veszélyt is tartogat. Elég csak példaként említeni az erdőtüzeket, vagyis a *bushfi e* jelenséget, amire minden évben december-január környékén van a legnagyobb esély. Ez függ a csapadék mennyiségétől, a hőmérséklettől és a szél erősségétől is, de annyi bizonyos, hogy még a legkisebb település is rendelkezik egy „Fire danger rate” táblával, amely egy zöldből vörösbé menő színsávokra osztott félkörön nyíllal jelzi a veszély kialakulásának esélyét. Régebben az ilyen tüzek okozói a bennszülettek, az *aboriginek* voltak, akik a hitüknek megfelelő rituálék közben gyújtották meg a bozótot, így terelve a vadakat. Ám tiszteletben tartva ezeket a tradíciókat, az ausztrálok törvényben szabályozzák, és ún. irányított tüzek

éves gyerekek száguldoznak sílécen 1500 méteres hegyeken, úgy Ausztráliában is az a legtermészetesebb, hogy mindenki szörfözik.

Ezért is mondhatjuk, hogy a szörfözés már szubkultúrá-

A címer, melynek állatai soha sem hátrálnak meg

nak tekinthető, és sajnos én épp csak belekóstoltam a különleges vízi sport nyújtotta örömökre, de bármikor el tudnám képzelni, hogy az egész nyaramat a *Bondai Beach*-en töltöm a barátaimmal a szörfözésnek hódolva és fish 'n' chipset fogyasztva. Ám amennyire élvezetes, annyira veszélyes is lehet ez a sport, ugyanis egy cápa vagy egy hullám bármikor elragadhatja a legtapasztaltabb szörföst is.

Az ausztrál múzeumok közül kettőt külön ki szeretnék említeni, az első a Canberrában található Nemzeti Múzeum, a második a bevándorlási múzeum Melbourne-ben.

Az Ausztrál Nemzeti Múzeum nem a hihetetlen nagy történelmével vagy gyűjteményével tűnik ki, sokkal inkább az interaktív kialakításával ragadta meg a figyelmet. A múzeumba a belépés díjtalan, ám ez általánosságban elmondható a többi múzeumról is. A múzeumlátogatás egy kör alakú mozi teremben helyet foglalva Ausztrália történelmét és az ahhoz kapcsolódó műtárgyakat bemutató filmvetítéssel indul. Ezek után három szinten körbejárhatjuk a múzeumot, és kipróbálhatjuk az egyes kiállítási tárgyak rendeltetészerű használatát, például a birkanyírógépet vagy preparált ausztrál állatokat simogathatunk.

A Melbourne-i Bevándorlási Múzeum a bevándorló népesség sokszínűsége miatt fogott meg. Ausztrália migrációs hozzáállását mutatták be propaganda plakátok, dokumentumok és filmek segítségével. Volt egy különleges terem, ahol egy interjúszobában találtam magam. Különböző korszakok, különböző nemzetiségű (kínai, görög, olasz stb.), Ausztráliába bevándorolni szándékozóak családjaival készíthettem interjút mint kormánytisztviselő. Rákérdeztem egészségi állapotukra, szakmai képzésükre és nyelvi felkészültségükre. A számítógép segítségével generált válaszok alapján eldönthettem, hogy engedélye-

Meanwhile in Australia

Karácsony időjárásnak megfelelően

gyújtását engedélyezik a számukra kijelölt, veszélymentes helyeken.

A másik veszély, ami nagy figyelmet kap világszerte, a cápatámadások. Ausztrália keleti partja a világ egyik legcápaveszélyesebb szakasza. Komoly parti őrség (helikopterek) és homokfutóval, hangosbeszélővel felszerelt vízi mentők tevékenykednek itt. Senki sem viccel, mindenki a saját, jól felfogott érdekében betartja a játékszabályokat. Az ilyen balesetek, amelyek a cápák ösztöneiből erednek, főleg a figyelmetlen turistákat és a vakmerő szörfösöket érintik. A szörf mint sport is ausztrál jellegzetesség, ahogy Svájcban már 3-4

zem-e a bevándorlásukat Ausztráliába. A döntésemet a gép kiértékelte, ekkor derült ki, hogy jó vagy rossz döntést hoztam-e.

Ezzel végére is értem a beszámolómnak, arról a rendkívüli három hétről, melyet Melbourne-ben, Canberrában és Sydney-ben tölthettem, édesanyámnak és a fantasztikus ausztrál barátainak köszönhetően, akik még

élvezhetőbbé és érdekesebbé tették számomra a világ másik végén töltött időt!

This is Australia! Egy rendkívül különös és gyönyörű ország, barátságos, nyitott emberekkel.

Szasza

A SIKERES VIZSGÁZÁS TITKAI

Mi mászt kívánhatnánk a vizsgaidőszakban, mint azt, hogy az indexünk ötösökkel legyen tele. Sokszor azonban hiába töltünk el napokat, vagy akár heteket a jegyzeteinket és a kötelezőket bújva, a várt siker elmarad. Dominic O'Brien frissen megjelent, A sikeres vizsgázás titkai című könyve megmutatja nekünk, hogyan használhatjuk ki maximálisan agykapacitásunkat.

A szerző nyolcszoros memória-világbajnok, emlékezőtehetsége még Creighton Carvelloét is felülmúlta, aki a pi 20 013 számjegyének memorizálásával állított fel világrekordot. A könyvben többek közt arra találhatunk választ, hogy hogyan érdemes jegyzetelni, mi a hatékony tanulás titka, miként jegyezhetünk meg számokat, valamint hogyan sajátíthatunk el gyorsan és sikeresen idegen nyelveket.

1. ÁTLÁTHATÓ JEGYZETELÉS

Azt hiszem, nem tévedek nagyot, ha azt állítom, hogy a sikeres vizsgához vezető út mindig a jó jegyzettel kezdődik. O'Brien szerint a jegyzetnek öt alapvető funkciója van:

- 1) elválasztja a fontos információt a fölösleges tartalomtól
- 2) rövid, tömör vázlatot biztosít a vizsgára való felkészüléshez
- 3) mivel az olvasott vagy halott információ saját értelmezését tartalmazza, könnyebben memorizálható
- 4) segíti a megértést
- 5) megkönnyíti egy téma átsimétlését

A szerző szerint a jegyzetelés legjobb módja az, ha úgynevezett gondolatérképét készítünk. Ezt úgy kell elképzelni, hogy a fő téma – pl. szexuális kisebbségek – a lap közepén, egy központi rajz formájában jelenik meg. A főbb témakörök – pl. a szexuális kisebbségek csoportjai (1), vallási megítélésük (2), jogi megítélésük (3) – ebből a központi ábrából kinövő ágak formájában jelennek meg. Az ágakból kisebb gallyak nyúlnak ki, az altémákat jelölve – pl. vallási megítélésük (2) lehetséges

a kereszténység (2.1.), a zsidóság (2.2) és a buddhizmus (2.3.) szemszögéből. A gallyakból természetesen további, kisebb gallyak indulhatnak ki, attól függően, hogy mennyi információt kell lejegyzetelnünk. Ez esetben például további gallyak címkéjéül szolgálhat az elutasítás (2.1.1.) és az elfogadás (2.2.1. és 2.3.1.). Míg előbbi a három vallás közül csak a keresztényekre vonatkozik, utóbbival mind a zsidóság, mind a buddhizmus attitűdjét jellemezzük, így elég, ha ezt csak egy, közös gallyra írjuk fel.

A gondolatérképnek számos előnye van a hagyományos jegyzethez képest: fejleszti a kreativitást, a logikai készséget, a képzelőerőt és a térbeliséget. Lehetővé teszi, hogy összekössük gondolatainkat, és az sem jelenthet akadályt, ha az oktató elkalandozik óra közben, hiszen bármikor folytathatjuk az abbahagyott gondolatmenetet – nem úgy, mint az egymás alá írt információk esetében. A módszer legnagyobb előnye viszont az, hogy a logikus képi ábrázolásnak köszönhetően nem fordulhat elő a „nem látjuk a fától az erdőt” – effektus, vagyis az, hogy a részletekben elvesz a lényeg.

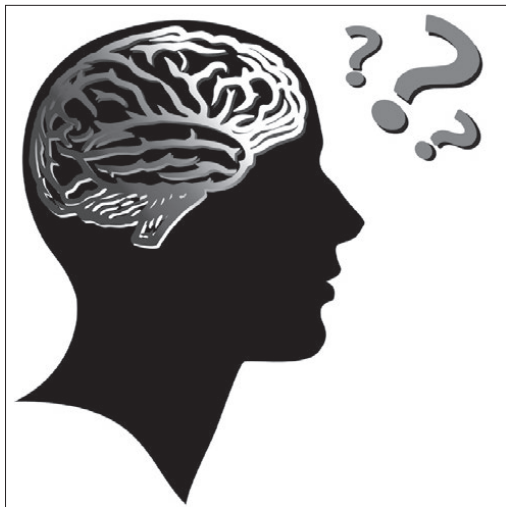
A siker kulcsa

2. HATÉKONY TANULÁS

Az emberi szem 1500 szót képes elolvasni egy másodperc alatt, ami percenkénti 90 000 szót jelent. Ehhez képest olvasási átlagsebességünk nem haladja meg a 200 szót percenként. Ennek az az oka, hogy amikor olvasunk, ki is mondjuk (magunkban) a szavakat. Mivel beszédsebességünk korlátozott, az olvasás közbeni „belső hang” lelassítja az olvasás tempóját. Az első lépés a hatékony tanulás érdekében tehát az, hogy csitítsuk el belső hangunkat, próbáljunk meg a nélkül olvasni, hogy magunkban mondanánk a szöveget.

Ezen kívül jelentősen megkönnyíthetjük a tanulási folyamatot azzal, ha asszociálunk, azaz összeköttetést találunk a

különböző információk között. Hiszen a hétköznapi életben sem az alapján határozzuk meg a tárgyakat, hogy mik is valójában, hanem, hogy mihez tudjuk társítani őket. Egy gumicsizma láttán valószínűleg nem az értelmző kéziszó-tár definíciója ugrik be először, hanem egy sáros ösvény, egy kirándulás, vagy épp a kerti munka. Ha tehát konkrét adatokat, netán irodalmi műveket kell megjegyeznünk, az a legjobb, ha fantáziánkat szabadon eresztve asszociációkat gyártunk hozzájuk, netán történeti keretek közé helyezzük ezeket. Például annak memorizálásában, hogy a német nyelvben a Hova? kérdésre *accusativ*-val (tárgyeset), a Hol?

Jaj, ne, elfelejtettem! - ugye, milyen rossz érzés?

kérdésre pedig *dativ*-val (részes eset) válaszolunk, kitűnően segít a Hova akasszam a holdat? mondat.

3. A SZÁMOK MEMORIZÁLÁSA

A számok könnyű memorizálásának érdekében *Dominic O'Brien* kidolgozta saját módszerét, a DOMINIC-módszert (The Decoding of Mundane Incoherent Numbers Into Clarity, azaz Az összefüggéstelen számok érthetővé való dekódolása). A módszer lényege az, hogy a számokat betűkké, a betűket pedig személyekké alakítja, majd tevékenységeket csatol hozzájuk. A szerző felkínálja nekünk az általa alkalmazott kódolási rendszert, ugyanakkor meghagyja, hogy mi is megalkothatjuk saját, egyedi rendszerünket. Az egyszerűség kedvéért, az ő listája a következő:

- 1=A (az angol ábécé első betűje)
- 2=B (az angol ábécé második betűje)
- 3=C (az angol ábécé harmadik betűje)
- 4=D (az angol ábécé negyedik betűje)

- 5=E (az angol ábécé ötödik betűje)
- 6=S (az angolban six, melynek első betűje S)
- 7=G (az angol ábécé hetedik betűje)
- 8=H (az angol ábécé nyolcadik betűje)
- 9=N (az angolban nine, melynek első betűje N)
- 0=O (hasonló alakjuk miatt)

Ez alapján könyvében 0-tól 99-ig minden számhoz hozzárendel egy betűkombinációt, egy ismert (valódi vagy fiktív) személyiséget, illetve egy, a személyhez kapcsolódó tevékenységet. Néhány példa a teljesség igénye nélkül:

- 18 – AH – Adolf Hitler - masírozik
- 36 – CS – Claudia Schiffer – kifutón vonul
- 60 – SO – Scarlett O'Hara – elájul

Kétjegyű számok megjegyzésénél elég, ha az adott személyiségre gondolunk, többjegyű számok esetén pedig kombinálhatjuk a személyeket és a tevékenységeket, például ha az 1860-as esztendő-t kell megjegyeznünk, arra asszociálhatunk, hogy *Adolf Hitler* elájul.

4. SIKERES NYELVTANULÁS

A nyelvtanulásnál az eddigiekhez hasonlóan szintén a foglaltársításra, illetve képzelőerőnkre kell hagyatkoznunk. Idegen szavak tanulásakor az a leghatékonyabb módszer, ha az idegen szó és magyar megfelelője közé beekelünk egy „összekötő” képet. Ha például az eső német megfelelőjét, vagyis a *der Regen* szót kell memorizálnunk, ideális összekötő kép lehet, ha elképzeljük, amint *Ronald Reagan*-ek potyognak az égből.

Bizonyos nyelvekben – ideértve a legtöbb ma tanított újlatin nyelvet – problémákba ütközhetünk a nemek tanulásakor. *O'Brien* azt tanácsolja, hogy képzeljünk el egy várost, vagy egy utat, és a különböző városrészekbe, vagy útelágazásokba „pakoljuk be” a különböző nemű szavakat. Így például ha a nőnemű szavakat a jobboldali elágazásnál képzeljük el, és a *die Katze* (macska) szót kell megjegyeznünk, akkor hasznos, ha elképzelünk egy macskát, amelyik a jobboldali út szélén szaladgál.

A fent ismertetett módszerek első olvasásra talán furcsának, helyenként viccesnek tűnhetnek, de kellő gyakorlással és motivációval hamar elsajátíthatóak. Ha még több tippre és trükkre vagy kíváncsi, ajánlom, hogy olvasd el a könyvet. A tanácsok sikerességéhez nem fér kétség, elvégre egy memória-világbanok tollából származnak.

Adri

A RÉGÓTA VÁRT VÁRATLAN UTAZÁS

Nagy a felhajtás a mozik háza táján, hiszen végre elérkezett a nagy nap, ami minden Gyűrűk Ura rajongónak piros betűvel volt bevéve a naptárába: december 13-án debütált „A Hobbit – Váratlan utazás”.

Több mint 10 év telt el azóta, hogy a *Gyűrűk Ura* első része elstartolt a mozikban. A J.R.R. Tolkien által megálmodott fantasy világ egy csapásra vált – túlzás nélkül – milliók kedvencévé. A filmeket a kritikusok is jól fogadták, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a trológia összesen 17 Oscar-díjat nyert.

A sikereken felbuzdulva a New Line Cinema úgy döntött, berendeli az előzményeket elmesélő könyv adaptációját is, amely 1 év után végre el is készült. Kezdetben nem volt biztos, ki fogja szállítani a mozit, azonban – részben a rajongók nyomására – ismét Peter Jackson került a rendezői székbe, és magával hozta a már bevált csapatát is (legalábbis a jelentős részét). Ennek köszönhetően szerencsére a *Hobbit* sem lóg ki olyannyira a sorból mind hangulatát, mind zenei, illetve képi világát tekintve, ahogy ez a *Harry Potter*nél történt. Külön ki kell emelnem Howard Shore zeneszerzőt, aki ismét zseniális munkát végzett. Az általa komponált művek egytől-egytig remekül illeszkedtek a film cselekményéhez, remek hangulati aláfestést adva ezzel. Szerintem nem volt olyan ember, aki a vetítés után ne kezdte volna el dúdolni a törpök énekét hazafelé.

A látványra, hangzásra tehát valóban nem lehet panasz. De mi a helyzet a többivel? Most leszögezném, hogy a *Hobbit* minden kisebb-nagyobb hibájával együtt is bőven az élményben van. Idővel valószínűleg ez is ugyanúgy kő-

telező filmmé válik, akárcsak idősebb testvérei. Ugyanakkor mégsem mehetünk el szó nélkül a látványos gyengülésen, amin a rendezés átesett.

Sokat lehetne vitatkozni azon, hogy pusztán

anyagi okok vezérelték-e Peter Jackson akkor, mikor kitalálta, hogy három részes legyen a film, vagy csak a Tolkien által meghagyott úrt szeretne volna kitölteni a történetben, vagy még inkább a karakterfejlődésben azáltal, hogy ilyen hosszúra nyújtja a *Hobbitot*. Én az utóbbiban szeretnék hinni, azonban ez sajnos mégsem tett olyan jót ennek a filmnek. Szerény véleményem szerint két rész bőven elegendő lett volna, akkor talán

nem tolódtak volna el úgy a hangsúlyok, mint jelen esetben. Peter Jackson remekül ráértett arra, hogy a Tolkien által megírt könyv hiányos. Rengeteg benne az üresjárat, sokkal kevesebb szálon fut a történet, és az egész sokkal egyszerűbb, mint a *Gyűrűk Ura*. Ezért kapott például nagyobb szerepet Azog, az ork király, valamint a Feketemágus.

Ezek az apró változtatások jót tettek a filmnek, azonban a hosszúság miatt gyakran éreztem azt, hogy leült a sztori, és már megint nem történik semmi, vontatottá válik a cselekmény. Reménykedem benne, hogy a következő rész tanul az első hibáiból, és a vágás során javítanak majd ezen a problémán, hogy egy még jobb művet kapjunk majd kézhez. Addig viszont tessék elmenni a moziba, és jegyet váltani erre a filmre, mert megéri.

Indigo

PÁR FORDULAT

ALAIN BADIOU: SZENT PÁL. AZ EGYETEMESSÉG APOSTOLA (2012) TYPOTEX

Korántsem tűnik evidensnek, hogy egy magát ateistának valló, marxista filozófus egész könyvet szenteljen az egyik legnagyobb keresztény hittérítőnek. Alain Badiou mindjárt az elején leszögezi: Szent Pál tanításának tartalmi elemei számára tökéletesen lényegtelenek, bizonyos szempontból tetszőlegesen variálhatóak lennének, őt csupán a kifejtett elmélet formája érdekli.

A Jézus feltámadásáról szóló páli nézet kapcsán következetesen meséről beszél. Formális szempontból Pál Badiou szerint azt kutatja, „milyen törvényt strukturálhat egy alanyt, aki minden identitástól megfosztva egy olyan eseményen függ, amelynek egyetlen bizonyítéka éppen az, hogy egy alany állítja.” Az idézett mondat szinte minden szava bővebb kifejtést igényel, ezek a magyarázatok a könyv fő gondolatmenetét is ismertetik.

A legfontosabb pont a páli érvelés badiou-i olvasatában az előzetes identitások lényegtelenége. Pál nem azt állítja, hogy emberi különbségek nincsenek, csupán azt, hogy irrelevánsak a lényegi kérdés szempontjából. Ez a feltétlen lényeg nem más, mint Krisztus feltámadásának eseménye. Pál

leveleiben nem esik szó Jézus csodatételeiről, a megváltó élete erre az egyetlen momentumra redukálódik, melyet semmi más nem bizonyít, csupán a benne való hit. Pál nem Jézus tanítványa, nem tapasztalhatta meg a megfeszítetést és a feltámadást, látomászerű megtérése után hite segítségével bizonyosodott meg minderről.

Az igazság, az igazság tudása és az igazsá-

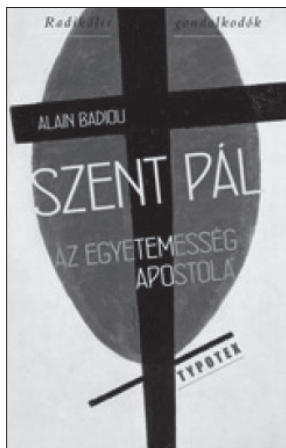
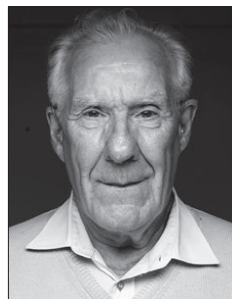
vénynek való alávetettségétől, semmi objektív létezőtől. Az igazság végérvényesen szubjektív. Ebből a szubjektivitásból következik a keresztény diskurzus ideális alanya is, aki – szemben a kozmoszban tájékozódni tudó görög bölccsel és az isten jeleit olvasó zsidó prófétával – a saját meggyőződését

minden kudarc árán is hirdető apostol.

Badiou a páli univerzalizmust két, ma divatos irányzattal, a saját csoportot mindenek fölé helyező etnocentrikus-rasszista ideológiával és a kultúrák ösz-szemérhetetlenségét hirdető relativista-multikulturalista gondolkörrel állítja szembe.

Múlt és jelen közötti kapcsolódásokat ugyanakkor meglehetősen vázaltszerűen fejt ki a francia filozófus. Alakulgat egyfajta párhuzam a Krisztus-esemény és a Holokauszt mint egyedülálló, magyarázhatatlan történekek között, és Badiou munkásságát ismerve feltételezhetjük róla a marxi világforradalom megalapozási szándékát is, ám annak ellenére, hogy a páli rendszer egy új „igazságtudat formális feltételeit és elkerülhetetlen következményeit érinti”, ezekről a következményekről, a kereszténység vagy épp a világforradalom nevében elkövetett szörnyűségekről nem esik szó a könyvben.

A magyar olvasók szerencséje, hogy bár szerzőnk csak később írta meg a 20. századi totalitárius rendszerek filozófiai elemzését, magyarul A század címmel, immár két éve ez is hozzáférhető. A Szent Pál minden történeti érdekessége és kiváló stílusa ellenére sem veszi fel a versenyt ezzel a ma is izgalmasnak ható szövegek elemzéséből kiinduló, tiszteletre méltó éleslátással megírt remekművel.

gosság a páli rendszerben tehát nem függ semmifajta tör-

Sid